

ΤΟ ΒΗΜΑ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1960

Έτος Α' Αρ. φύλ. 5

Τμή Αραχ. 1.50

Υπεύθ. Συντάκτης

Χαρλά. Λυσσαρίδης

Γραφεία
Ευξείνου Λέσχης
Θεσσαλονίκης
Βενιζέλου 20
Τηλέφ. 77-315

ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΟΤΑΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΝΕΟΛΑΙΑΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΙΔΑΝΙΚΑ

Ομιλούντες δια την Νεολαίαν έννοου-
μεν τὸ σύνολον τῶν νέων, ἀγοριῶν καὶ κο-
ριτσιῶν, ἡλικίας 15 ἔως 25 ἐτῶν, ὄλων
τῶν προελεύσεων καὶ ὄλων τῶν κοινωνι-
κῶν τάξεων.

Ἐνα τέτοιο πλῆθος νέων εἶναι ὄργανο
νόμιμον εἰς τὴν Εὐξείνου Λέσχης Θεσ-
σονίκης, εἰς τὸ «Τμήμα Νέων» τῆς με-
500 περιέχον μέλη.

Σημειώμενον ἰδιαίτερον τὸ γεγονός ὅτι
μόνον κατὰ πλειοψηφίαν συμβαίνει, τὸ
Τμήμα Νέων, καθὼς καὶ τὸ ἐνεαμελές
Διοικ. Συμβούλιόν του, νὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ
Ποντίους. Ἄλλωστε οὐδεὶς καταστατικὸς
ἄρτος ἀπαγορεύει τὴν ἐγγραφήν ὡς μέλους
μη Ποντίου τὴν καταγωγήν νέου.

Πρὸ ἔτους περίπου εἰς τὸ Διοικ. Συμ-
βούλιον τοῦ Τμήματος Νέων, κατὰ μίαν
ὄραν συνεδρίασέν του καὶ κατόπιν κατα-
λήλου εισηγήσεως, ἐρρίφθη ἡ ἰδέα ὅπως
κύριος σκοπὸς εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον τεθῆ
διὰ τὴν νεολαίαν μας, ἡ ἐνίσχυσις, —οἰκο-
νομικὴ καὶ ἠθικὴ, — τῶν ἀπόρων σπουδα-
στῶν τῶν παρεχόμενων ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν.
Εἰς δὲ τὴν ἐπιλοκοινοῦσασαν Γενικὴν Συ-
νέλευσιν τῶν μελῶν του καὶ κατόπιν θερ-
μῶν ὁμιλιῶν, ἡ ἰδέα αὕτη ἀνεπτύχθη εἰς
ἄλλοις καὶ ἐνέπνευσεν ὄλους τοὺς νέους.

Καὶ ἦταν μὲν ἰδέα Ἐρρίφθη ἔρηξ,
μονοκόμματι, χωρὶς νὰ συνοδεύεται μετὰ
τῶν ἄλλων καὶ τὰ πρακτικὰ μέσα μετὰ τὰ ὁποῖα
θὰ ἦτο δυνατόν νὰ καταστῇ πραγματο-
ποίησιμος.

Καὶ ὁμως! Τὴν ἰδέαν αὕτην οἱ νέοι μας

τὴν ἀρπαξάν, τὴν συνεζήτησαν, τὴν ἐξέμω-
σαν, τὴν ἐκαλλιέργησαν καὶ τὴν ἔκαναν
βιωμὰ τους. Τὴν μετουσίωσαν εἰς ἰδανικὰ
ὄνειρους.

Ἀπὸ ἦταν. Χωρὶς καμμίαν συμπαρά-
στασιν, μετὰ μὲν μόνον παρακολούθησιν,
ἀλλὰ μετὰ ὄλων τῶν νεανικῶν ἐνθουσιασμῶν
καὶ τὴν νεανικὴν ἀποφασιστικὴν καὶ
ἀρρηκτικὴν, οἱ τῶροι καὶ τὰ μέσα ἠ-
αυτοῦ ἔθελον νὰ ἐξενεθῶν.

Ἐδημιούργησαν, ἀπὸ τοὺς ἰδίους, Καλλι-
τεχνικὸν Ὀμιλον καὶ Θεατρικὸν Συγκρό-
τημα. Μετὰ φανατισμὸν ἀνέλαβαν νὰ ἐξα-
σκῶντο οἱ ἐπιλεγέντες καὶ μετὰ πίστιν ἐπε-
δόθησαν εἰς ἄλλας τὰς ἄλλας προτομασίας
οἱ ὑπόλοιποι. Καὶ ἐνεφάνισαν ἐντὸς ὀλί-
γων μηνῶν ἄρτια συγκροτήματα Περιώδευ-
σαν κατ' ἀρχὰς εἰς ἐπαρχιακὰς πόλεις δι-
δόντες θεατρικὰς παραστάσεις καὶ ἐκτελοῦν-
τες καλλιτεχνικὰ προγράμματα, ἐνεφανίσθη-
σαν εἰς τὴν Δ. Ε. Θ. ἀποσπασάντες ἀφ' ἑ-
να χειροκροτήματα καὶ πρὸ ἡμερῶν ἐνώ-
πιον τοῦ κοινῶν τῆς Θεσσαλονίκης εἰς τὸ
Βασιλικὸν Θέατρον Συνήρπασαν καὶ ἐγοή-
τευσαν τοὺς θεατὰς. Καὶ ἐμείψεν τὸς ἐκα-
μαρξάσαμε καὶ τοὺς ἐθαυμάσαμε.

Τὰ ἔσοδα ἀπὸ ὄλων τῶν ἐξορηγήσεων καὶ
τῶν ἐμφανίσεων, διετέθησαν ἐξ ὀλοκλή-
ρου ὑπὲρ τῆς «Στήθης». Ἀπὸ ὅπου
Σπ. ο. υ. δ. α. σ. τ. ο. υ. τῆς Εὐξείνου Λέσχης
Καὶ διήρξαν ἔσοδα ἴσως ὀσβαρά. Καὶ ἐξα-
κολοῦνται νὰ ὑπάρξῃ ἀμείωτος ὁ ἐνθου-
σιασμὸς διὰ τὴν συνέτησιν.

Παρ' ὄλον ὅτι τὸ «Τμήμα Νέων» τῆς Εὐ-

ξείνου Λέσχης ἀποτελεῖ ἓνα μικρὸν μόνον
μέρος τῆς Νεολαίας τῆς πόλεώς μας, ἐν τού-
τοις εἶναι μίαν ομικρογραφία ὅλης τῆς Ἑλ-
ληνικῆς Νεολαίας, εἰς τὴν ὁποίαν ὄμως ομικ-
ρογραφίαν καὶ ἡ μικρὴ ἀκόμη λεπτομέρεια
εἶναι ὄρατὴ διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ.

Ὅλοι πιστεύουν ὅτι εἰς τὴν Νεολαίαν
στηρίζεται τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους, ὅτι ἀπο-
τελεῖ τὴν χρυσὴν ἐλπίδα καὶ ὅτι ἐταν ἡ
Νεολαία εἶναι ὄνησις καὶ τὸ μέλλον προσιωνί-
ζεται λαμπρῶν.

Ὅμως πολλὰ ἀνοῦνται καὶ λέγονται
μεταπολεμικῶς εἰς βάρος τῆς Νεολαίας μας.
Πολλοὶ οἱ κριταὶ καὶ οἱ ἐπικριταὶ διὰ τὴν
κακὴν πορείαν τῆς, διὰ τοὺς ἐπιτραχηλισμοὺς
τῆς. Ἡ Νεολαία μας νοσεῖ ἀπὸ ἐπιδημίας
ὀλεθρῶν, δηλώνουν οἱ κατηγοροί. Τὸ μὴ
νόμον φάρμακον, ἡ ἀσθητὰ καὶ παραδειγμα-
τικὴ τιμωρία τῆς διὰ τὰς παρεκτροπὰς τῆς,
προτείνουν οἱ... θεραπευταί.

Κανένας ὄμως δὲν προσπαθεῖ νὰ εἴθῃ
τὴν εἰς τὴν αἰτίαν τῆς νόσου. Ἀρκούνται
ὄλοι εἰς τὴν διαπίστωσιν καὶ τὴν ἀτάξιν
τῶν νοσηρῶν ἐκδηλώσεων.

Χωρὶς νὰ θέλωμεν νὰ δογματίζωμεν,
ἀλλὰ ἀπλῶς διὰ νὰ ἐκφέρωμεν τὴν γνώμην
μας ἐπὶ ἐνὸς τόσον σοβαροῦ προβλήματος,
λέγομεν ὅτι ἡ σημερινὴ Νεολαία μας, ἡ με-
ταπολεμικὴ, πάσχει μόνον ἀπὸ ἑλλείψεως
ἐξ ἀντικειμένου. Καὶ οὐδεὶς ἐσκόφησεν νὰ τὴν
ἐμπνεύσῃ μετὰ ἰδανικὰ χηρῖσμα καὶ διὰ τὴν
Κοινωνίαν καὶ διὰ τὸ ἔθνος.

Ἐντὺς ἐάν ὄς ἰδανικὰ θεωρηθῶν τὸ
ποδόσφαιρον καὶ ἡ ἐπιτυχία εἰς τὰ κινήμα-
τογραφικὰ σποῦντιο. Τότε πολὺ ὀρθῶς βα-

δίξει ἡ Νεολαία μας. Δικαίως τότε οἱ περισ-
σότεροι τῶν νέων μας θέτουν ὡς σκοπὸν
τῶν τὴν ἀνάδειξιν τῶν εἰς διεθνεῖς ποδο-
σφαιριστὰς, ἢ τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἑαυτοῦ
τῶν ὡς ἓνα μέλλοντα ἀστέρα τῆς ὀδόνης. Τότε
δὲν πρέπει καὶ νὰ παραξενευθῶμεθα διὰ τὸ
ποδόσφαιρον καὶ ὁ κινήματογραφὸς ἀπορ-
ροσθῆ ὄλας τὰς σκέψεις καὶ ὄλον τὸ ἐνδια-
φέρον τῶν νέων μας. Ὅστε ὄμως καὶ νὰ
ἀρνηθῶμεν, ὅτι, ὁ βίαιος, ὁ ὄμως, ὁ βάρ-
βαρος ἐνίοτε χαρακτὴ τῶν νέων μας εἶναι
συνέπεια τοῦ πρώτου, ἢ δὲ ἐκλύσις τῶν
ἠθῶν εἶναι συνέπεια τοῦ δευτέρου.

Τὸ προαναφερθὲν παράδειγμα τῆς Νεο-
λαίας τῆς Εὐξείνου Λέσχης, πολλὰ διδάσκει.
Διδάσκει πρῶτα ἀπ' ὄλα ὅτι εἰς τὴν ψυ-
χὴν τῶν νέων μας δὲν ἔλειψεν καθόλου ὁ
χῶρος διὰ ἐθνεγνῆ ἰδανικὰ.

Ἀρκεῖ νὰ ὑπάρχουν οἱ ἐμπνευσταὶ τοι-
ούτων ἰδανικῶν

Διδάσκει ἐπειτα ὅτι ἡ νεολαία μας ἐξα-
κολοῦνται νὰ διαθέτῃ τεράστιον δυναμικὸν
διὰ πραγμάτων μεγάλων ἐπιδιώξεων καὶ
ὄψηλων σκοπῶν

Ἀποδεικνύει τέλος ὅτι ἐν ἐνίοτε συμβα-
νουν παραστρατήματα τῆς νεολαίας μας ἢ
μόνη ἀνεύθυνος εἶναι ἡ ἰδέα, τὸ μοναδικὸν
θύμα. Ἡ εὐθύνη βαρύνει ὄλους μας καὶ
ἀποπαινὸς τοὺς παραγόντας τῆς Κοινωνίας
καὶ τῆς Πολιτείας.

Καὶ ἡ εὐθύνη αὕτη συνίσταται εἰς τὴν
ἀδιαφορίαν διὰ τὴν ἑλλείψεω
ἰδανικῶν εἰς τὴν Νεολαίαν.

ΧΑΡΛΑΜΠΟΣ ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ

ΕΚΑΙΠΟΥΣΑΙ ΠΟΝΤΙΑΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ

ΝΙΚΟΣ ΛΕΟΝΤΙΔΗΣ

Υπὸ τοῦ κ. Δημητρίου Φυλλίση

Ἐγεννήθηκε τὸ 1881 ἐστὶν ἑντὸς τοῦ κύκλου τῶν γνωστῶν
ἐξακουσμένην Γραφεῶντα καὶ συλλογιστῶν καὶ φίλων, συμ-
ἐστὶν ἐνορία τῆς Ἁγίας Μαρίας φωνῶν μετὰ τὰς πατριαρχικὰς ὁ-
τῆς, ἀπὸ γονεῖς διακεκριμένους δος τῆς κοινωνίας τῆς Πατρι-
τῆς μεγάλης οἰκογενείας τῶν δος μας.

Μετὰ τὸ πέρασ τῶν ἐν Ἀθή-
ναῖς σπουδῶν μας, συνηντήθη

διπλῶμα τοῦ Φροντιστηρίου
Γραφεῶντος τὸ 1899. Δύο
χρόνια μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν
του ἀπὸ τοῦ Γυμνασίου τὸν
συνήντησε εἰς τὰς Ἀθήνας,
ἐπου ὁ Νίκος ἐσοῦδαζε τὰ
νομικά. Διεκρίνετο διὰ τὴν ἐπι-
μέλειάν του καὶ εἰς τὰς Ἀθή-
νας ὄπως καὶ εἰς τὸ Φροντι-
στηριον. Κατὰ τὰς ἐλευθέρως
ὄρας ἡ ζωὴ του ἦτο πάντοτε

μεν μετὰ τὸν Νίκο εἰς τοὺς Πα-
ρισίους, ὅπου αὐτὸς ἠκολούθη-
σε τὰς Πολιτικὰς καὶ Οἰκονο-
μικὰς ἐπιστήμας. (Τὴν ἐποχὴν
ἐκείνην τὰ φῶτα τῆς ἐπιστή-
μης τὰ ἀνεζήτουν εἰς τὴν Γα-
λίαν τὴν «γεννήτριαν τῶν με-
γάλων ἰδεῶν Γαλλίαν», ὅπως
τὴν ἔλεγον ὁ μέγας ὀρωπὸς
καὶ διδάσκαλος Περικλῆς Τσι-
Συνέχεια εἰς τὴν 2αν Σελίδα

Ἡ ΠΟΝΤΙΑ ΕΛΛΗΝΙΔΑ

ΔΥΟ ΕΠΟΧΕΣ, ΔΥΟ ΕΙΚΟΝΕΣ!

Τοῦ κ. Μ. Μεταλλεῖδη

Στὴν πολυτάραχὴ καὶ μαρτυρι-
κὴ πολλὰς φορὰς ζωὴ τοῦ Πόν-
του, ἡ γυναικίς, ἡ Ἑλληνίς γυ-
νοίκα, στήθηκε πάντα στὸ ὄ-
ψος τῆς Ἐθνικῆς καὶ κοινω-
κῆς τῆς ἀποστολῆς, πιστὴ θε-
ματοφύλαξ τῶν ἱερῶν μας πα-
ραδόσεων, ἀφοσιωμένη ἱερεῖα
τῶν μυστικῶν Ἐστιῶν, εὐλαβὴ
καὶ προσκυνήτρια καὶ ἱεροπύ-
στολος τῆς θρησκείας, καὶ τοῦ
δόγματός μας τοῦ Χριστιανι-
κοῦ, ἀντάξια ἀπόγονος τῶν
θρυλικῶν τῆς Σπάρτης ὀμοφύ-
λων τῆς.

Προσηλωμένη μετὰ φανατισμὸν
στὴν διακονίαν τῆς οἰκογενείας,
τῆς θρησκείας καὶ τοῦ ἔθνους
τῆς, ἔδωσε πάντοτε ὑπέροχα
δείγματα ταῦ ψυχικοῦ μεγαλεί-
ου τῆς, σὺν βοήθῃ, συμπαρά-
στάτῃ καὶ σύμβουλῳ, τοῦ
ἀκαλαβωμένου ἢ ἐλευθέρου πατέ-
ρα, συζύγου καὶ ἀδελφοῦ τῆς.

Στὴν ἱστορία τοῦ σκλαβω-
μένου καὶ σταυρωμένου ἔθνους
μας, καὶ στὶς περὶ δυσκολότε-
ρες καὶ κρισιμώτερες στιγμῆς
του, δίπλα στὸ ματωμένον σταυ-
ρὸ τοῦ ἔθνους μας Γολγοθᾶ,
ἢ κοντὰ στὸ χεῖλος τοῦ φυλετι-
κοῦ μας μνήματος, ἀμνηστίας
τὸν φόβον καὶ τὸν κίνδυνον, παρὰ
στεκεν οἱ γυναῖκες τοῦ Πόντου,
σὺν ἄλλης Μυροφόρας, κ' ἐκέ-
νωναν, καὶ σκόρπιζαν γύρω ἀ-
πὸ τὸν τόπον τοῦ μαρτυρίου, μα-
ζὶ μετὰ τῶν δακρύων των
ροσάς... καὶ τὸ «δαρτύριον μύ-
ρον» τῆς πενεμένης μετὰ ὀδύου
τῆς ψυχῆς των.

Ἀπὸ τὰ πολλὰ παραδείγματα
τὰ καὶ περιστάτικα τῆς πα-
λιῆς καὶ τῆς νεωτέρας ἱστορίας
μας, ποὺ εἶναι σχετικὰ μετὰ
τῆς τελευταίας ἐθνικῆς μας πε-
ριπέτειας, καὶ ἐμφανίζον διὰ
ἐξωχωριστὰς εἰκόνες ἀπ' τὴν ὄ-
πδοῦλὴν τὴν μία, καὶ τὴν ἐλεύ-
θερὴν τὴν ἄλλη ζωὴν μας, δύο μό-
νον, ἀλλὰ ἀρκετὰ χαρακτηρισ-
τικὰ, θ' ἀναφέρωμεν...

Ὅταν τὸ 1922 κᾶτω ἀπὸ
τὴν πίεσιν τῶν πραγμάτων, ἀ-
ποφασίζονταν μετὰ τὴν Ἑλλά-
δος καὶ Τουρκίαν ἡ ἀμοιβαία
ἀνταλλαγὴ τῶν πληθυσμῶν,

ὀμάδες — ὀμάδες οἱ ἐκποτισμέ-
νοι τοῦ Πόντου Ἕλληνες, ἀφῆ-
ναν τοὺς τόπους τῆς ἐξορίας
των, καὶ κατέβανον πρὸς τὴν
παράλια, στὰ χωρὰ καὶ στὰ
σπίτια τῶν, στοὺς συγγενεῖς
καὶ στοὺς δικούς των, ἐάν ἐν-
νοεῖται ἔμειναν καὶ διεσάθησαν
ἀπὸ τοῦ φανατισμοῦ τὴν μα-
νία καὶ τῆς Τυρκικῆς μισαλλο-
δοξίας τὴν καταστροφικὴν ἔκρη-
ξιν...

Καὶ ὁ δρόμος ὁ δημόσιος,
ποῦ ἔβαινε τὴν Τραπεζοῦντα μετὰ
τὴν μακρὴν Τουρκόπολιν Ἐρζε-
ρούμ, ὅπου ἦσαν ἐξορισμένοι
οἱ περισσότεροὶ Ἕλληνες, ἐμαύ-
ριζε κάθε μέρα ἀπὸ τὰ τραγι-
κὰ ὑπολείμματα τοῦ Ἑλλη-
κοῦ ἔθνους, ποῦ περνασμένα,
κουρασμένα καὶ ρακένδυτα,
σκίεθ' ἀνθρώπων, νεκροὶ ἀσφαί-
ροι, ἀκολουθῆσαν περὶ τὴν ἐπί-
πονην κ' ἀτέλειωτη τῆς ἐπιστρο-
φῆς τῶν πορείαν. Ἀνάμεσα
στὰ ζωντανὰ αὐτὰ εἰρήπια τῆς
πολυβασανισμένης φυλῆς μας,
εἶχα τὸ ἀτύχημα νὰ συμπερι-
λαμβάνωμαι κ' ἐγώ.

Διασχίσασα τὴν ἀτέλειωτην
πεδιάδα τοῦ Ἐρζερούμ μετὰ
πολλὰ καὶ πλοῦσια Τουρκόχω-
ρια τῆς, δρασκελίσασα τὴν ἀν-
ταρσασμένην καὶ πανύψηλὴν θου-
νοκορφήν τοῦ ἐπικίνδυνου Κᾶπ-
Ταγῆ, περᾶσαμε, δίπλα ἀπὸ
τὰ εἰρηπιακὰ κ' ἐρημια
ριουδῶν τῆς ἱστορικῆς καὶ
Ἑλληνικῆς Χαλδίας, ἀνεθῆκα-
με στὴν κορυφῆ, καὶ ἤπρασα
τὴν κατηφορίαν τῆς χλιστραγῶν
δυσμένης καὶ λουλουδοσπαρτῆς
Ζύγνας, γιὰ νὰ θρεθῶμε σὲ
λίγο ἔξω ἀπ' τὰ σύνορα τοῦ
πρώτου κατοικημένου Ἑλλη-
κοῦ χωριοῦ, τοῦ περιήμου κε-
φαλοχωριοῦ τῆς Ματισσοῦκας Χα-
ψῆ — Κιοῦ.

Τσακισμένοι ψυχικὰ καὶ σω-
ματικὰ ἀπ' τὴν πολυήμερη πο-
ρεία ἀνάμεσα στὰ ἄγρια καὶ
ἀφιλόξενα ἐκεῖνα Τουρκόχωρια
ποῦ περᾶσαμε, νοιώσαμε κά-
ποιο σκίρτημα, κάποιο ρίγος,
κάποια συγκίνηση, σὺν ἐλπίδι
φῶρα μνημόνατα «τοῦ τέλους
τῶν δεινῶν», στ' ἀντίκρουμα
τοῦ πεντάμορφου ἐκείνου Ἑλλη-

νικοῦ χωριοῦ.
Εἶχαν ἠκορπίσθῃ κ' οἱ ἄντρες
τοῦ χωριοῦ αὐτοῦ στὰ διάφορα
στρατοπέδια τῆς μακρῆς ἐξο-
ρίας, καὶ μόνον μικρὰ ἀνήλικα
παιδιά καὶ σακκάτρες κ' ἀνῆ-
μποροι γέροντες, ἀποτελοῦσαν
τὸν ἀνδρικό πληθυσμὸν του.

Μὰ οἱ γυναῖκες τοῦ χωριοῦ,
οἱ τμημένες ἐκεῖνες καὶ ὑπερή-
φανες Ἑλληνίδες τοῦ Χαψῆ-
Κιοῦ, παρὰ τὴν ἀπευσία τῶν
συζύγων, τῶν ἀδελφῶν, τῶν
παιδιῶν καὶ τῶν πατεράδων
τους, ἄψαν σπῆτια καὶ δου-
λειὰς κ' ἔτρεξαν νὰ βοηθήσουν
καὶ νὰ περιποιηθῶν τὰ ταλαι-
πωρημένα ἐκεῖνα καὶ θεοηστί-
κα κοπάδια τοῦ ἐξανδραποδι-
σθέντος ἔθνους μας.

Κ' ἐκεῖ κοντὰ στὴν εἴσοδον
τοῦ χωριοῦ καὶ δίπλα στὸν δη-
μόσιον δρόμον του, ὅπου περνοῦ-
σαν τὰ τραγικὰ αὐτὰ κακοθῆ-
νια, ἔστησαν χύτρες καὶ καζά-
νια κ' ἔβραζαν μερόνυχτα κ' ἔ-
μοίραζαν «κουκιά», πατάτες
καὶ φασόλια, πέρα γιὰ πέρα
στ' ὄλους... Βοεῶν κ' ἀσύγκρι-
τῆ ἐκδήλωσι ἀνθρωπισμοῦ, ἔθνη
κῆς ἀλληλεγγύης καὶ ψυχικῆς
ἀνταρπότητος, ποῦ προκαλοῦν
τὸν θαυμασμὸν, τὴν συγκίνηση,
τὸ δάκρυ...

Φτωχῆς γυναικοῦλες τῆς ἀ-
γροτιάς, θεοσεβούμενες τῆς κα-
λασπῆς ἱερείας, ἀφοσιωμένες
μετὰ πίστιν καὶ φανατισμὸν στὴν
διακονίαν τῆς φυλῆς τῶν Ἑλλη-
νίδων, «γυναῖκες μετὰ μύρον
Θεοφόρον...», πῆραν σὺν ἄλ-
λῃς Μυροφόρας, «τὰ μυρίπνοα»
λαλοῦντα τοῦ ψυχικοῦ τους ἀν-
θῶνα καί... «δραμοῦσα...» εἰς
τὸν τόπον τοῦ καθήκοντος, τὰ
σκόρπισαν, μαζὶ μετὰ τὸ φτωγι-
κὸ μετὰ τὸ πολῦτιμο ἐκεῖνο
σιτηρεῖον, στὰ βασανισμένα
πρόβατα τοῦ Θεανθρώπου Να-
ζωροῦ...

Καὶ κάποια μέρα... Κάποια
μαῦρη καὶ φαρμακωμένη μέρα,
ἓνας ἀνεπίτῳτος χαλασμός, ἓνας
ἀπαισιος σίφουνας πέρασε ἐπ' αὐ-
τὸ ἀπὸ τὴν Ποντιῶδα γῆ, καὶ
σάρωσε μετὰ τὴν καταστροφικὴν
μανίαν τοῦ ἐστιῆς καὶ βωμοῦς,

γκρέμισε παλάτια καὶ χαμόστι-
τα, ἐσθῆσε δνείρα γενεῶν καὶ
ἱστορίαν αἰώνων, καὶ σκόρπισε
στὰ τέσσαρα σημεῖα τῆς ἐλεύ-
θερης πατρίδας, σὺν ἑλευθέρῃ
ναυαγία, τὰ τραγικὰ ἀπομεινά-
ρια τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ.
Κ' ἄρχισε τότε μίαν ἄλλη Γέ-
νεσιν, μίαν ἄλλη κοσμογονίαν
στὴν Ἑλλάδα, γιὰ νὰ δημιουργη-
θῆ τὸ ἀταλάνην τεῖχος τοῦ
ἔθνους μας κάστρου, ἔπαυον
στὶς ἐπαλτεῖς τοῦ ὁποῖου ἔχει
γραφῆ τὸ κλέος καὶ ἡ δόξα τῆς
νεωτέρας Ἑλληνικῆς γενεῆς.

Κ' ἐπᾶνω ἐκεῖ, στὶς ἀπρό-
σιτες κ' ἀπροσπέλαστες θου-
νοκορφῆς τῆς κατόχτης Βορείου
Ἡπείρου μας, ἐτίμησαν τὰ
παιδιά τῆς Ἑλλάδος τὸ Ἑλλη-
νικὸ ὄνομα, καὶ σὺν ἀντάξια
ἄλασπαιρα τῶν γενεῶν ποῦ πε-
ρᾶσαν, διέλυσαν τὸν θρόνον τῶν
Νεορωμαίων λογοχρόνων, ἔτα-
πῆσαν «τὴν ἐπισημῆν ὀ-
φθύν...» ἀλλοφύλων καὶ ἄλλο-
θρησκῶν κατακτητῶν, κράτησαν
ψηλὰ τὴν κιβωτὸν τῶν ἔθνικων
μας παραδόσεων, καὶ διετήρη-
σαν ἀσβεστὴ κ' ἀνέσπερη τὴν
αἰωνόβιο φλόγα τοῦ Δελφικοῦ
ἄσματος μας...

Στὸν ἀγῶνα αὐτὸν τὸν Παν-
ελληνικόν, κ' οἱ Πόντιες Ἑλλη-
νίδες δὲν ὕστερησαν. Ποτιμέ-
νες μετὰ τὰ ἰδανικὰ ἐκεῖνα ποῦ
τόσο τὴν ἐτίμησαν σὺν ὕπδῳ
λες, μετέφεραν τὴν κοινωνικὴν,
φιλανθρωπικὴν, πατριωτικὴν καὶ
δημιουργικὴν γενικώτερα δράση
τοῦς κ' ἐδῶ στὰ φιλόξενα γά-
ματα τῆς ἐλευθέρως πατρίδας,
Μέσα στὸν σάλο καὶ στὴν ἀνα-
ταραχὴ τῆς τελευταίας εἰκοσα-
ετηρίδας, τῆς εἰκοσαετηρίδας
αὐτῆς ποῦ στήθηκε τόσο μοι-
ραία γιὰ τὴν φυλὴν μας πατρί-
δα, ὑπέροχο καὶ φαινεῖον δια-
γράφεται τὸ πέρασμά τους.

Κ' ἐταν ἡ Ἑλλάς βασανισμέ-
νη, χτυπημένη, αἰμόφυρη, ἀνε-
θῶνα βαρεῖα — βαρεῖα τὸν Γὸλ-
γοθᾶ τῆς, φέροντας τὸν στέφανον
τοῦ χλευασμοῦ καὶ τὸν Σταυρὸν
τοῦ μαρτυρίου, πιστῆς κ' ἀ-
φοσιωμένης ἱερείας, εὐλαβικῆς
Μυροφόρας τῆς στήθηκαν καὶ
Συνέχεια εἰς τὴν 3ην Σελίδα

ΤΟ «ΒΗΜΑ» ΤΗΣ ΕΥΡΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

- 1) Ἐσωτερικὸν Ἔτησίαν δρχ. 30 Ἐξάμηνος > 15 Δήμεν, Κοινοτήτων Ὁργανισμῶν, Σωματείων κτλ. Ἐτησίαν > 100 Ἐξάμηνος > 50
2) Ἐξωτερικὸν Ἔτησίαν δολ. 2 Ἐξάμηνος > 1
Υπεύθυνος Συντάξας Χαράλαμπος Λυσσαρίδης Πλατεία Διοικητηρίου 3
Υπεύθυνος Τυπογραφείου Ἀγνήλαος Σούλας Ἀλεξανδρείας 58

ΕΚΛΙΠΟΥΣΑΙ ΠΟΝΤΙΑΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ

ΝΙΚΟΣ ΛΕΟΝΤΙΔΗΣ

Ἰπὸ τοῦ κ. Δημητρίου Φυλλίζης

Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος ἀναφυλλίδης).

Εἰς τοὺς Παρισίους συγκατακοίσαμε μὲ τὸν Νίκο εἰς τὴν ἰδίαν «Πανσιόνα» τῆς διδασκαλίσσης τῆς Reubéuc. Ὑπῆρχεν ἕδος καὶ ἐκαστὸν ἀναχωρῆν ἀντιπροσωπεῖα τοῦ Συλλόγου τῶν Ἑλλήνων Σπουδαστῶν Παρισίων καὶ ἐπέστη τὸ μνημεῖον τοῦ φιλλήλου ΒΙΝΑΡ εἰς τὴν Ἑλβετία. Ὁ Σύλλογός μας ἐξέλεξεν ὡς τὸν πλέον προθύμον καὶ κατάλληλον τὸν Νίκο, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀφθαστός καὶ εἰς τὸ ἐκφορῶν πατριωτικῶν λόγους. Εἶχαμε τότε Πρόεδρον τοῦ Συλλόγου τῶν Ἑλλήνων Ἐπιστημόνων τὸν διακεκομμένον χειροῦργον Ἀλέξανδρον Παπαῖν.

Ἀπὸ τὸ Παρίσι ὁ Νίκος ἀφῆκε ἐτελείωσεν τὰς σπουδὰς του εἰς τὸ Διπλωματικὸν Τμήμα τῶν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν τὸ 1909, κατῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὅπου ἦτο ἐμφανὲς ὅτι ἐκεῖ θὰ ἐδίδοτο ἡ μεγάλη μάχη, μεταξὺ τοῦ δημοτοφύλακος τῶν προνομίων τοῦ Γένους — τοῦ Πατριαρχείου καὶ τῶν ἐπιδιώκων τῶν σωβριστῶν Νεοτούρκων μετὰ τὸν σὺνταγμα (συντάραγμα) τοῦ 1908.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀφίξεώς του εἰς τὴν Πόλιν, ὁ Νίκος Λεοντίδης ἔπαυσε νὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν οἰκογένειάν του καὶ ἐπὶ τὸν ἐκτόνον. Εἰσήλθεν εἰς τὴν δόξαν τοῦ ἑταῖου ἢ Μοῖρα. Εἰσήλθεν εἰς τὴν ὕψησαν τοῦ ἔθνους. Ταῦτα δι' ἑσῶς δὲν ἐγγώρισαν ὅποιος ἦτο ὁ Νίκος Λεοντίδης.

Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ Νίκος ἐγνωρίσθη καὶ συνειργασθῆ μετὰ τὸν Ἰωάνη Δραγοῦμη καὶ τοὺς ἄλλους ἔθνικους πατριώτας καὶ δημοσιογράφους ἀπόβω, ὡς ἦτο ἐκ χαρακίτης εὐλαϊκῆς καὶ γενναίας. Κατὰ τὰς ἐκλογὰς διὰ τὴν Τουρκικὴν Βουλὴν ἐπροσέστη ὡς βουλευτὴς ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας Τραπεζοῦντος, ἀλλὰ ἡ πρότασις δὲν ἐγένετο δεκτή, διὰ τὸ δὲν ἐνέπνευεν ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν Νεοτουρκικὴν Κυβέρνησιν.

Τὸ 1913 κατηγορήθη μὲ ἄλλους πατριώτας καὶ τὸν πρίγκηπα Σαλαχετίν, ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ καὶ ἐνεκλείσει εἰς τὰς φυλακὰς ὑπὸ τοῦ Στρατοδικείου ἐπὶ Μαχμούτ - Σαφετὶ Πασᾶ Ἐγκρίτου ὡς ἀπεφυλακίσθη ἐπὶ ἐγγυήσει καὶ ἀπέδρασαν εἰς τὴν Ρωσίαν καὶ οὕτω ἐσώθη ἀπὸ τὸν θάνατον, εἰ τὸν ὁποῖον κατεδικάσθη ἐρήμην ὑπὸ τοῦ Στρατοδικείου Κωνσταντινουπόλεως, ἀποδειχθεὶς κατὸν νεώτερον στοιχείον τῆς συνωμοτικῆς του δράσεως.

Ἀπὸ τὸ 1916-1917 κατὰ τὴν κατάληψιν ὑπὸ τῶν συμμοχικῶν Ρωσικῶν στρατευμῶν τοῦ Πόντου, ὁ Νίκος κατῆλθεν εἰς τὴν Τραπεζοῦντα, ὅπου ἐξέδιδεν τὴν ἐφημερίδα «Λόγος» ὄργανον τῆς Μητροπόλεως Τραπεζοῦντος, καὶ τῶν ἔθνικῶν μας ἐπιδιώξεων.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1917 ὅταν ὁ Ρωσικὸς στρατὸς διελύετο καὶ ἐφευγεν ἀπὸ τὸ μέτωπον, ὁ Νίκος ὡς ἀρχηγὸς τῆς «Ἐθνικῆς Ἐνώσεως» ἐνέεικον διένεμεν ὅπλα εἰς τοὺς χωρ-

ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου) Καὶ οἱ σκιεὲς προχωροῦσαν... Καὶ μόλις βῆκαν εἰς τὸν κεντρικὸν δρόμον, πῆραν τὴν κατεύθυνσιν π' ἀκολουθοῦσε καὶ ὁ Μαστρο-Νικόλας, προσπέρασαν τὸν «Ντουρμπέ» τοῦ Χόσογλαν καὶ φτάνοντας εἰς τὸν ἄκρον κριβῶς τοῦ τζαμιῦ τῆς Χρυσῆς κεφαλῆς σταμάτησαν... Ἐφύσαν φοβισμένα καὶ ἀνήσυχτα τὸ βλέμμα τους εἰς τὰς μερῖδες, βεβαιώθηκαν φαίνεται ὅτι δὲν τοὺς παρακολουθοῦσε κανεὶς καὶ ἔαψαν, παραμερίζοντας μὲ χίλιες προσφύλαξεις τὸ βαρῦτιμον παραπέτασμα ποῦ ἐκείνη ἀντὶς πόρτα τὴν εἰσοδὸν τοῦ τζαμιῦ χωρῆσαν μεσῶν.

Ὁ Μαστρονικόλας καθόμιενος εἰς τὴν θέσιν τοῦ παρακολουθοῦστος ἐκείνην, φοβισμένος, διστακτικῶς, ἀναποφάσιτος,

κοὺς μας προσπαθῶν νὰ ἀποκρούσῃ τοὺς ἀτάκτους Τσέτες, οἱ ὁποῖοι προεπορεύοντο τοῦ τακτικῶν τουρκικῶν στρατοῦ καὶ προέβαινον εἰς λεηλασίας καὶ φόνους. Μετὰ τὴν τελείαν κατάρευσιν τῶν Ρωσικῶν στρατευμῶν καὶ μετὰ τὴν ἀπόδειξιν ὅτι φρονῶν ἦσαν οἱ ὑποχέτους εἰς τὴν ἐκράτησιν τὸ μέτωπον στρατευμάτων τῆς Γεωργίας τῶν Ἀρμενίων καὶ τῶν Κανακίων, αἵτινα καὶ αὐτὰ διελύθησαν, τότε τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἐλληνικοῦ πληθυσμοῦ τῆς περιφέρειᾶς Τραπεζοῦντος κατέφυγεν ἐν πανικῶ εἰς τὴν Ρωσίαν, φεύγον κυρίως τὰ ἄτακτα στήθη τῶν ἐπερχομένων Τουρκῶν. Τότε κατέφυγεν εἰς τὸν Ρωσικὸν Κανκασόν καὶ ὁ μέγας πατριώτης Νίκος, ἀφῶν εἶδε νὰ καταρροῦσεν ὅλα τὰ ὄνειρά του τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ Πόντου. Ἐφύσαν μακρὰν τῆς Πατρίδος του ἀπέλιπε, φεύγων τὸν κίνδυνον τῆς συλλήψεως καὶ ἐτελέσεως του ὑπὸ τῶν ἐπερχομένων Τουρκικῶν Ἀρχῶν. Ἐκεῖ εἰς τὸν Κανκασόν ἤρχισεν νέος ἀγὼν τῶν πατριωτῶν διὰ τὴν αὐτονομίαν τοῦ Πόντου. Ὁ Νίκος ἔλαβεν ἐνεργὸν ῥόλον ἀπὸ τὸ 1918-1920 εἰς τὸ σχηματισθῆν «Ἐθνικὸν Συμβούλιον τῶν Πόντων», τὴν Βουλὴν τοῦ Ἀνεξαρτήτου Πόντου. Τὸ 1921 ὁ Νίκος ἐνυμφεῖθη τὴν Σοφίαν Λεοντίδου, γόνην τῆς αὐτῆς μεγάλης οἰκογενείας καὶ μακροχρῆνον συνγενεῖν, μὲ ἄρτιαν μόρφωσιν καὶ χαρακτῆρα σπάνιον.

Μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν τραγωδίαν καὶ τὴν διάλυσιν τοῦ ὄνειρου τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ Πόντου, ὁ Νίκος καταφεύγει εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ διορίζεται Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας (1922-1923) καὶ βραδύτερον ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Μικτὴν Ὑποσημιτροπὴν ἀναλλαγῆς ἑλληνοτουρκικῶν πληθυσμῶν.

Τὸ 1932 ἐκλέγεται βουλευτὴς Δράμας ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος καὶ τοῦ ἀνατίθεται ἡ Γενικὴ Διοίκησις Θράκης ἐπὶ πρώτης προθυποποιίας τοῦ Παναγιῆ Τσαλδάρου. Διὰ δευτέραν φοράν ἐκλέγεται βουλευτὴς Θεσσαλονίκης τὸ 1935 (Ἐθνοσυνέλευσις).

Μὲ τὴν Δικτατορίαν τοῦ Μεταξῆ τίθεται εἰς τὸ περιθώριον ὅπως ὅλοι οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες ἀξίας τῆς χώρας. Ὁ Νίκος ἀγωνίζεται ὡς ἰδιώτης σκληρὸν ἀγῶνα διὰ τὴν συντήρησιν τῆς οἰκογενείας του καὶ τὴν πατριαρχεικὴν μόρφωσιν τῶν τέκνων του.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ἡ μεγάλη του καρδιὰ ἐκουράσθη καὶ ἔπαυσεν νὰ λειτουργῆ καλῶς, καὶ κατορθώσασα δὲ νὰ ἀντιδράσῃ εἰς τὰς κακοχίας τῆς Γερμανικῆς κατοχῆς, κατὰ τὸν Αὐγούστου τοῦ 1942 παρῆσθε τὸ πνεῦμα, ἀφῆσας ἀπροσάτευτα τὰ ἀνήλικα τέκνα του καὶ τὴν οἰκογένειάν του εἰς κακὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν.

Ὁ Νίκος ἀνεχώρησεν νέος ἀπὸ τὴν Τραπεζοῦντα καὶ ἀπὸ περιβάλλον εὐπορον, ἠγάλασεν ὄλην τὴν ἐνεργητικότητά του

Ἐν προχωροῦσε τὸν δρόμον, θὰ ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ περάσῃ μαρσὸς ἀπ' τὸ τζαμί, καὶ θὰ κινδύνευσεν ἴσως νὰ τὸν ἀνακαλύψουν καὶ νὰ τὸν κατοικήσουν οἱ δύο αὐτοὶ ὑποπτοί... Νὰ ἀλλάξῃ, πάλι κατεύθυνσιν, ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ πίσω, ἦταν ἀδύνατον, γιὰ τὸν θὰ πῆγαινε τέτοια περασμένη ὥρα, περνώντας τόσες καὶ τόσες ἐπικίνδυνες κατοικήσεις.

Ἐπρωτῆμος λοιπὸν νὰ μείνῃ λίγη ὥρα εἰς αὐτὴ τὴν θέσιν, ἀναμένοντας τὴν ἐξοδὸν καὶ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν δύο αὐτῶν νυκτερινῶν προσωνητῶν τοῦ Ὄκου τοῦ Ἀλλάχ. Καὶ πραγματικῶς. Σὲ λίγη ὥρα, εἰς τὴν αὐτὴν τῆς κεφαλῆς σταμάτησιν καὶ πάλιν οἱ σκοτεινὲς σκιεὲς τῶν δύο ὑπόπτων, ποῦ μὲ τὶς ἴδιες καὶ πάλιν προσφύλαξεις, χωρὶς κανένα ὅμως βάρος αὐτῆς τῆς φορᾶς, ἐξαφανίστηκαν εἰς ἕνα ἀπὸ τὰ γύρω στενοσόκακα...

Στὸ μυαλὸ τοῦ Μαστρονικόλα εἶχε ῥιζώσει περὶ ἡ πεποῦθησι, ὅτι οἱ δύο αὐτοὶ ξενύ-

Τὸ κ. Μ. ΜΕΤΑΛΛΕΙΔΗ

αὐτῆς εἰκόνας, τοῦ σεπτοῦ αὐτοῦ Συμβόλου τῆς Χριστιανικῆς μας πίστεως, τὰ χεῖλια τοῦ Μαστρο-Νικόλα ψιδύρισαν:

— Παναγία μ', εἰσὺ μὴ γράφῃς ἀπὸ... Δηλαδή, μὴ μοῦ γράψῃς Παναγία μου τὸ κρίμα αὐτὸ ποῦ κάνω.

Τὰ μάτια του ὅμως στριφογύριζαν εἰς ἄλλα σημεῖα, εἰς ἄλλες κατευθύνσεις, γιὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ φανταστικοῦ καὶ δεισιδαιμονικοῦ θησαυροῦ.

Κι' ἔφαρνα, ἐκεῖ εἰς μιὰν ἀκροῦλα, δίπλα ἀκριβῶς εἰς τὸ πορτάκι, ποῦ ὄδηγοῦσε μὲ τὰ ἀτέλειωτα κυκλικὰ σκαλοπάτια τοῦ στοῦ ὕψους τοῦ μινασέ, εἶδε ὄχι μόνον ἕνα ἀκαθόριστο ὄγκον, ποῦ στοῦ θαμποῦ φῶς τῶν καντηλιῶν μόλις ἀκίρωνται.

Κατάλαβεν ἀμέσως πὸς αὐτὸ ἦταν τὸ βάρος ποῦ κουβήλησαν πρωτίτερα οἱ δύο ὑποπτοί, καὶ προχώρησεν δεξιὰ δεξιὰ, μὴ καὶ μὲ κάποια εὐλογία συγκινήσει πρὸς τὸ μέρος του

ΝΟΥΣΤΑΛΓΙΑ

Ἄχ δὲν μπορῶ πιά ν' ἀντέχω, σβήνει πιά ἡ στεγνὴ μου Ἰραϊδα τῆς φλόγας ποῦ ζωηρὰ κατέχω, γιὰ σένα ἀξέχαστη παιρίδα. Ἄχ, δὲν μπορῶ πιά ν' ἀντέχω, στὸν τόσον μεγάλον αὐτὸν καημὸν μὰ δὲν μπορῶ καὶ ν' ἀπέχω ἀπὸ τὴν σκέψη γι' αὐτὴν, τί κακὸ. Ἄχ, δὲν ἤμπορῶ πιά ν' ἀντέχω, ἴσως εἰν' ἡ στεγνὴ μου φωνὴ γιὰ σένα παιρίδα θέλω νὰ ἔχω, παρηγορία κ' ὑπομονή. Ἄχ, δὲν ἤμπορῶ πιά ν' ἀντέχω καὶ μοῦρχειται μὴ σκέψη παιδιὰ κ' ἴσως σ' αὐτὸ δίκαιον νάχω, πὸς θάβρωται πίσω ὅλα ξανά.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Σταυρωτής)

χτηδὲς ἦσαν ἀπαλῶς κακοποιοί, καὶ ὅτι τὸ βάρος ποῦ κουβήλησαν εἰς τὸ τζαμί θὰ ἦταν τὸ προεῖν καίτοι νυκτερινῆς τῶν ἐπιχειρήσεως. Καὶ μὲ παραμένο τὸ μυαλὸ ἀπὸ τὴν σκέψιν του αὐτῆς, ἐκκόλλησεν ἀπὸ τὸ παρατηρητήριόν του, καὶ πῆρε καὶ πάλιν τὸ δρόμον ποῦ ὄδηγοῦσε εἰς τὸ σπίτι του.

Μόλις ὅμως ἔφτασε δίπλα εἰς τὴν πόρτα τοῦ τζαμιῦ, ἕνας ἐπιμονος, ἕνας ἀνίχτος, ἕνας ἀνυπόταχτος πειρασμὸς τὸν ἐκυρίεψε. Ὁ πειρασμὸς τῆς περιουσίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ συμφέροντος. Ἦθελε νὰ ἐξακριβώσῃ ποῦ ἦταν τὸ βάρος ποῦ κουβήλησαν οἱ δύο αὐτοὶ ὑποπτοί τὸ τζαμί, καὶ ἂν ἐπρόκειτο περὶ θησαυροῦ, νὰ συμπεριληφθῇ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν μοιρασίαν του. Ἦ σκέψιν πὸς μπόρῃσε ἀπὸ στιγμὴν εἰς στιγμὴν νὰ γίνῃ πλοῦσιος, μὰ ποῦ τοῦ δίνονταν τόσο ἀναπάντεχα αὐτὴ ἡ εὐκαιρία, τοῦ εἶχε θολώσῃ ὀλοκληρωτικῶς τὸ μυαλὸ. Καὶ χωρὶς νὰ τὸ καλοσκεψθῇ, καὶ χωρὶς νὰ ἀναλογισθῇ τοὺς κινδύνους ποῦ θὰ διέτρεχε ἀπὸ τὸ τὸλμημά του τοῦτο, παραμέρισε καὶ αὐτὸς μὲ τὴν σκεπὴν τὴν βελούδινην κορυττίναν τῆς εἰσοδοῦ, καὶ χῶθηκε μεσὸ τοῦ τζαμιῦ...

Κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τῶν καντηλιῶν ποῦ τρεμοσβῆναν, τὸ πρῶτον πρῶγμα π' ἀντίκρουσε ἦταν ἡ θαυμάσια ἀπὸ μωσαϊκὰ τοιχογραφία τῆς Χρυσῆς κεφαλῆς Παναγίας, σὲ ὑπερφυσικὸ μέγεθος, ποῦ ἦταν ἐτοιμὴ νὰ θλάσῃ τὸ Θεῖο Βρέφος τῆς, καὶ ἀπὸ τὸ στήθος τῆς ὁποίας, ἔσταζε, στάλα στάλα, ὅπως λέει ἡ παράδοσις ἁγίασμα, μοναδικὸ καὶ θαυματουργὸν φάρμακον γιὰ κάθε ποινεμένο.

Στ' ἀντίκρουσμα τῆς ἱερῆς ἀνιδιοτελεῶς ὑπὲρ τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Πατρίδος, ἀπέθανεν μὲν παχὺς τῆς τῆς Θεσσαλονίκης, ἀλλὰ ἀφῆκε μέγα ὄνομα εἰς τὴν οἰκογένειάν του. Ταῦτα γίνονται νοητὰ εἰς πάντα ἀνώτερον ἀνθρώπον.

Ὁ ἀληθινός Νίκος ἔχαίρει τῆς ἀγάπης καὶ ἐκτιμῆσεως ὅλων τῶν πατριωτῶν, γνωστῶν καὶ φίλων, ἀσχέτως πολιτικῶν φρονημάτων, ὑπῆρξεν δὲ ἀφθαρτός καὶ ἀνεξάντλητος ποντιακὸν ἱστορικὸν ἀνεκδότων καὶ παροιμιῶν.

Ἐκεῖ ὅμως σκόνταψαν τὰ δάχτυλά του εἰς τὸν ἄκρον κριβῶς τοῦ τζαμιῦ, ποῦ θὰ ἦταν χωρὶς ἄλλο περιδέραιο, εὐγλωττο σημεῖον τῆς ἀρχοντικῆς τοῦ θύματος καταγωγῆς.

Καὶ ὁ Μαστρονικόλας, θύμα περὶ τῆς ἀπληστείας του, καὶ χωρὶς καλὰ καλὰ νὰ ἀναλογισθῇ τὴν ἀπρόβλεπτον συνέπειαν τοῦ τολμηματός του, ἀπέσπασε τὸ περιδέραιο πρῶτα, καὶ ὕστερα τὸ βραχιόλι ἀπ' τὸ λαϊμὸν καὶ τὸ χεῖρ τῆς σκοτωμένης, καὶ τὸν ἔβρασε εἰς τὸν κόρφο του. Κατόπιν, ἀφοσιώθηκε εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς ἀφαιρέσεως καὶ τῶν δαχτυλιδίων τῆς ἀπ' τὰ κρῦα καὶ κοκκαλιασμένα τῆς δάχτυλα.

Τὴν ὥρα ὅμως ποῦ συμμιένος ἔκταν ἀπ' τὸ σακκὶ ἀγωνιζόμενος γιὰ νάβρω καὶ γιὰ νὰ τὸ τελευταῖον δαχτυλίδι ἀπ' τὸ χεῖρ τῆς νεκρῆς, κάποιοι θόρυβος ἀκούσθησαν εἰς τὴν πλακόστρωτην εἰσοδοῦ τοῦ τζαμιῦ, καὶ σὲ λίγα βήματα ἀνθρώπων ποῦ πληθαίνον ἐξακρόαζαν. Αὐτὸ ἔφρασε γιὰ νὰ ἐπαναφέρῃ τὸν Μαστρονικόλα εἰς τὴν πραγματικότηταν, καὶ νὰ τὸν ἐκπλήσῃ ἀπὸ τὸ μεθύσι, ἀπ' τὴν κραυγὴν, ἀπ' τὸ ὄργιον τῆς τρυμνοφυγίας ποῦ τὸν κυρίεψε. Καὶ παρὰ τὴν ἐξακρόαση τῶν σακκῶν, στριφογύριζε εἰς κνημημένους γιὰ νάβρω καί ποιο μέρος, κάποια γωνίαν νὰ κρυφθῇ, καὶ ν' ἀποφύγῃ τὴν ἀνακάλυψιν καὶ τὴν τιμωρίαν τοῦ ἀπ' τοὺς κατοικοῦντες ποῦ ὄλο καὶ πληθύνονταν.

Ἀπ' τὴν ταραχὴν καὶ τὸν πανικό του, καὶ γιὰ τὸ δὲν εὐλίσκε προσφορῶτερον καταφύγιον, χῆρθη εἰς τὸ πορτὶ τοῦ μινασέ, καὶ ἀνέβηκε γιὰ περισσότερον ἀσφάλειαν εἰς τρία σκαλοπάτια του. Ἀπ' ἐκεῖ ἔβλεπε καὶ ἄκουε ἀθέατος τοὺς κακούργους ποῦ εἶχαν ἦδη δρασκέλισῃ τὸ κατῶφλι τοῦ τζαμιῦ. Ἀπ' τὰ λίγα μισόλογα καὶ τὴς βλαστημίας ποῦ εἶπαν, κατάλαβεν πὸς τὸ δευτέρω ταξίδι τους ἦταν ἄκαρπο.

Προχώρησαν ὡς τόσο εἰς τὸ μέρος ποῦ βρισκόνταν τὸ σακκὶ μὲ τὸ ἀνατριχαστικὸν του περιεχόμενον. Μὲ ψυχραῖα ποῦ μόλις κατῶρθονε νὰ συγκρατήσῃ, καὶ ποῦ κάποιοι κρότος, κάποιοι θόρυβοι, κάποιοι ψιθυροὶ ἀκούσθησαν ἀπὸ τὸ μεταβάλλῃ εἰς ἔξαλλο πανικό, ἔβλεπε τὸν κόμπον τοῦ δεσμίματος, καὶ ἔβρασε τὸ χεῖρ του μεσὸ τοῦ σακκῆ...

Μὰ αὐτὸ ποῦ ἤλεγε εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸ χεῖρ του, παρ' ὀλίγον νὰ τὸν ἀφήσῃ περὶ ἀναπόλητον... Ἐνα ἀνθρώπινο χεῖρ, ἄσπρον καὶ ἄψυχο, ποῦ ἔδειχνε ὅμως κατὰ τὰς ἀκρῶς ἀνῆκε σὲ γυναῖκα, ἦταν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐρεύνης του. Φοροῦσε φορῶν ἀνατολίτικο βραχιόλι, καὶ τὰ δάχτυλά του τὰ κάλυπταν πολλὰ καὶ βαρῦτιμα, ὅπως γαίνονταν δαχτυλίδια. Τὸ μακάβριον αὐτὸ εἶδημα τὴν ὥρα ἐκείνη τῆς ἀπόλυτης μοναξιάς καὶ τῆς ψυχικῆς ἀναστατώσεώς του, τὸ ἐκλόνησε, καὶ τὸν ἔβρασε νὰ χύσῃ πρὸς στιγμὴν τὴν ψυχραῖα του. Ἦ κρούσθη τὸ ἄσπρον ἐκεῖνον χεῖρ, μεταδόθηκε εἰς τὸ κορμὶ του, καὶ εἰς νευρικὸν ὄργιον τὸ ἐκυρίεψε.

Δὲν ἦταν δύσκολον ν' ἀντιληφθῇ ὅτι, εἶχε μπροσὰ του τσουβαλιασμένον τὸ πεθαμένον κορμὶ μίαν γυναῖκα, τραγικὸν ἴσως θύμα κάποιου ἐγκλήματος, μὲ ἀντικειμενικὸ σκοπὸ τὴν ληστείαν. Κατάλαβεν ἀκόμα πὸς δι' κατοικοῦντες ἀπὸ τὸ ἀνατριχαστικὸν φορτίον τους εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τοῦ τζαμιῦ, ἔφυγον γιὰ νὰ συνεχίσουν ἴσως τὸ ἔργον τους, καὶ νὰ ἐπιστρέψουν κατόπιν γιὰ τὴν διανομὴν τῆς λείας.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐξπνεύσε μὲ τὴν ψυχὴν τοῦ Μαστρονικόλα συναισθήματα εὐτελεῖ καὶ κατώτερα, ἐμπνευσμένα ἀπ' τὴν διψα τὸν παράνομον πλοῦτον, καὶ τὴν ἦδον τῆς ἀμαρτωλοῦ συμπεριφορῆς. Καὶ ἀντὶ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ μακάβριον ἐκεῖνον εἶδημα καὶ νὰ φύγῃ καὶ νὰ ἐξαφανισθῇ, ἐπέμενε ἐν τούτοις εἰς τὴν ἐρευνά του, ψαχουλεύοντας καὶ ἐρευνώντας τὸ περιεχόμενον τοῦ σακκῆ. Ἐτοί, τὸ χεῖρ του ἀκούμπησε εἰς τὸ μακάβριον καὶ εἰς τὸ κεφάλι τῆς ἀμοιρῆς κοπέλλας, καὶ γλύστρησε σιγὰ σιγὰ πρὸς τὸν λαϊμὸν.

τὴν ἐξαφάνισεν τοῦ βαρῦτιμου κολλεῖ. Εἶχαν ἀνάγῃ εἶχαν τρελλαθῆν περὶ ἀπ' τὸν θυμὸν καὶ τὴν μαγίαν τους. Ἐτρίξαν τὰ δόντια, καὶ κινούσαν ἀπειλητικὰ τὰ χεῖρα τους εἰς κάθε κατεύθυνσιν. — Πρέπει νὰ τὸν βροῦμε τὸν κ... εἶπεν ὁ ἕνας. — Ἄς ψάξουμε... εἶπε καὶ ὁ ἄλλος, καὶ ἄρχισαν νὰ τριγυροῦν δῶθε κείθε μεσὸ τοῦ θαμνολόφου γιὰ τὴν ἀνακάλυψιν ἐκεῖνον ποῦ τοὺς... ἔκλειψε. Τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς ἐκείνη ὁ Μαστρονικόλας, κάνοντας νὰ τακτοποιηθῇ κάπως καλύτερα εἰς τὸν κρυψώνα του, πρόδωσε μὲ τὸν βρόντον τῶν ποδιῶν του τὴν παρουσίαν του, καὶ οἱ κατοικοῦντες ποῦ τὸ ἀντελήφθησαν, ἔτρεξαν ἀπειλητικῶς πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τοῦ ἐξαφανίζοντος. — Οὐδὲν μπουρνάει τί... (ἔδω εἶναι), καὶ πῆραν ν' ἀνεβαίνουν τὰ σκαλοπάτια τοῦ μινασέ.

Μὰ καὶ ὁ Μαστρονικόλας πρόκανε νὰ κἀν τὸ ἴδιο. Κι' ἔτσι, μπροσὰ εὐτὸς πίσω ἔκλεινε, πῆραν ν' ἀνεβαίνουν εἰς τὸ ὕψος τοῦ μινασέ, σὲ ὥρα ποῦ ἡ Τραπεζοῦντα, ἡ ἱστορικὴ πρωτεύουσα τοῦ Ἑλληνικοῦ Πόντου, ἦταν βυθισμένη εἰς τὸν πῆλιν τοῦ θανάτου.

Εἶχε φτάσῃ ἡδὴ ὁ Μαστρονικόλας εἰς τὸ ὕψος τοῦ μινασέ, καὶ βῆκε ἀπὸ τὸ στενὸν πορτάκι τοῦ ποῦ τὸν «ερεψίει», τὴν κυκλικὴν δηλαδή ἐκείνη σκοπιὰ ἀπ' ὅπου οἱ χοτζάδες, μὲ τὴν μακρόσυρτη ὕμνωδιάν τους, καλοῦνε τοὺς πιστοὺς τοῦ Μωῦ μετὰ τὴς ἀτέλειωτες προσευχῆς τους, ὅταν σὲ λίγα δευτερόλεπτα, πρόβαλαν εἰς τὸ ἀνοιγμα τῆς πόρτας καὶ οἱ ἀπαίσιες σιλουέτες τῶν δύο κακούργων, ποῦ κρατοῦντες γυμνῆς τῆς «κάμερ» τὰ δίστομα δηλαδή σπαθιά τους, ἔτρεχαν νὰ πιάσουν καὶ νὰ πεσοκόψουν τὸν καταδικασμένον.

Κι' ἄρχισεν τότε ἕνα φοβερὸν καὶ ἀγῶν κνημητῶν γύρω ἀπ' τὸν σερικὸν τοῦ μινασέ. Μπροσὰ ὁ Μαστρονικόλας τρομοκρατημένος καὶ ἔξαλλος, καὶ λίγον περὶ πίσω οἱ κακούργοι ποῦ σπᾶθίζαν δῶθε κείθε γιὰ νὰ πετύχουν τὸ θύμα τους. Μὰ ὁ Μαστρονικόλας ὄλο τοὺς ἐφευρε, καὶ τὸ κνημητῶν συνεχιζόνταν, καὶ θὰ συνεζίζονταν

Τ' ΕΜΕΤΕΡΟΝ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠ'

ΤΟΥ ΛΑΜΠΟΝΟΣ Κ.

Σά 1925, του Χριστού την ημέραν, σὸ χωρίον ἐμοῦν ἐγένοντο ἕναν τρανόν καὶ ἕμορφον διασκεδάσιον.

Ἐκεῖνα τὰ ἡμέρας πα ὁ Ἐποικισμὸν ἐδῶκεν ἐπιδόματα καὶ ὄλιγον· πολλὰ εὐρίσταντο ρακόπον καὶ φαγιστικά σ' ὅλα τὰ ὄσπια.

Οἱ μεϊζότερ' τοῦ χωρὶ ἐποίκαν ἕναν τρανόν παρῆαν με τὸν λυριτζήν τὸν μακαρίτην τὸν Πηλίκ καὶ ἐγύριζαν σ' ὄσπια. Οἱ νέοι εἶχαν ἄλλο παρῆαν με ἄλλον λυριτζήν. Ἄσικα ἕσαν τὰ συνήθεια μου. Ἐντροπή ἔτον νὰ πίν' νε τσιγάρον καὶ ρακίαν, ἢ νὰ τραγουδοῦνε καὶ νὰ χορευόν' νε οἱ νέοι ἐμπροστά σοι μεϊζοτέρ'.

Σὸ βράδον ἀπὸν οἱ μεϊζοτέρ' τῆ χωρὶ εὐρέθαν σ' ὄσπι' τοῦ θεῖου μ' τοῦ Μουζαήλ. Τρανόν μουχαλέτ καὶ σοβαρόν μεθυσίαν. Τὰ τραγούδια, καὶ τὸ Πηλίκ' ἢ λῆρα ἀντιδῶσαν σὴν γειτονίαν.

Ἐκεῖ περὶπαίεν ὁ Πηλίκ', ἀναγάρα ἐρέκεν τὸ παιξιμιον καὶ ἐκλόσταν σὸν Παντίον τὸν Πανίδην μερῶν καὶ εἶπεν ἄτον.

— Ἐ, μαῖρε Πανίδη ἔξέρ' τς ντὸ νοιζῶ γιὰ τ' ἔσένα;

— Γιὰ πὲ με Πηλίκ ντὸ ἐνοῦντες;

— Ποῦ εἶναι μαῖρε μ' καὶ τσιφλουκία σ'; ποῦ εἶναι τὰ πρῶβια σ'; ποῦ εἶναι τὰ λίρας τὰ πολλά; Ἐπέμενες καὶ σὺ ἄμων ἐμὲν ὀξυλότ'ος καὶ ζῆς με τὰ «ζωάρκεια» τοῦ Ἐπικισμοῦ. Ἐδῶκαμε μασ καὶ ἀπὸ ἕναν προβατὶ λῶσι, γούναν ντὸ λέν' νε, καὶ ἐχρώσαν ἀπὸ 500 φράγκα. Ἀτῶρα φοροῦμε τὰ πῶστια καὶ ἐγέμενες μ' ἐμεῖς ἄμων πρῶβια, τ' ἄλλα ἄσπρα καὶ τ' ἄλλα μαῦρα, μόνον ἕναν τσοπάνον θέλομε.

— Νέπαι Πηλίκ ντὸ λές; ἔ ναν πῶστ' γίνεται 500 φράγκα; ἐκούϊζαν πολλοὶ ἄς σὴν παρῆαν.

Ἐσέβεν σὴν μέσον ὁ μακαρίτης ὁ Νικόλας ὁ Παπαδόπουλον καὶ εἶπεν:

— Σωστὸν ἐν παιδία, μὴ τρώτεν τὰ κεφάλια σουν ἄδικα. Ἐγὼ εἶδα τὴν κατάστασιν ντὸ ἔγραψεν ὁ ἐπιστάτης τοῦ Ἐποικισμοῦ. Ἐκεῖ ἀπὸν ἔγραψεν «γόνες» καὶ ἀπὸν σὸ «γού» ἔδῆκεν ἕναν τρανόν περισπωμένην καὶ δίπλα ἔσέγην 500 φράγκα. Ἐκεῖνο ἔκαψε μασ. Γιατὶ ἂν ἔγραψεν «ἀδραν» θὰ ἔπαρῆεν καὶ ὄξεια καὶ θὰ εἶχεν 20 φράγκα μόνον. Φαίνεται ἀδὰ σὴν Ἑλλάδα πολλὰ ἀκριβὸν ἔν ἡ περισπωμένη.

Οἱ Παντίον πα ἐνοῦντησεν καὶ εἶπεν:

— Ἐ, Πηλίκ, ἕμορφα λές. Τὸ δτι ζοῦμε με τὰ πῶστια καὶ τὰ ζωάρκεια ψέμμιαν κ' ἐν, ἄμων ἔχομεν σημαῖον Ἑλληνικὸν καὶ εἰμες ἐλευθεροὶ Κοιμῆτες καὶ σ' κοῖτες πεινασμέν', ἄμων ἐκουριταρεῦταμε ἄς σὸ «καιοῦρ». Τὰ παρῆδες ἔξιν γίνονται, ἀλλὰ ἡ ἐλευθερία, καὶ ἡ ἀγορεύεται με λίρας, οὔτε ἢ Ἑλλάδα με διαμάντια. Ἐδῶκαμε πλοῦτη καὶ ἐπέραμε Ἑλλάδαν.

Ἐπαίεν τὸν λόγον ὁ μακαρίτης ὁ Κωνσταντῖνον ὁ Καζέπ' καὶ εἶπεν:

— Ἐ, παιδία! Ἐγὼ σὸν γεροντώτερος εὐχαριστῶ τὸν Θεόν ποῦ ἄξίως με νὰ ἐροῦμαι σὴν Ἑλλάδα καὶ θὰ ἀποθάνω ἐλεύθερος σ' ἄγια τὰ γώματα ποῦ εἰμες ἀτῶρα καὶ ἄς ἐπέμναμε ὀξυλότ', πεινασμέν' καὶ τσάτσαλοι.

Ἐσκῶθεν καὶ ὁ σχωρεμένον ὁ θεῖο μ' ὁ Μουζαήλ καὶ εἶπεν.

— Ἐμεῖς νουνίζουσε τὰ περιουσίας ντὸ εἶχαμε καὶ ἐπέμναμε ἀτῶρα ὀξυλότ' καὶ ζοῦμε με τὰ ζωάρκεια—ἐκεῖνα πα ὁ Θεὸν νὰ ἐφτάγ' ἀτὰ ζωάρκεια, γιὰτὶ τὰ γόνια μου ἄλλο κ' ἐκράτῆσαν, ἄμμα ἐμεῖς, ρίξα μ' παιδία, ὄχι μόνον περιουσίας, ἀλλὰ ἂν ἐλέγανε μασ πὸς δίγομε σὰς ὄλον τὸν κόσμον καὶ μὴ πάτην σὴν Ἑλλάδα, ἐμεῖς κ' θὰ ἐποῖναμ' ἀτο. Ἐμεῖς τὴν Ἑλλάδα κ' ἀλλάξομε με ὄλον τὴν οἰκουμένην.

Γιατὶ ἢ Ἑλλάδα ἐν Ἦλιον καὶ φρωτίζ' ὄλον τὸν κόσμον. Ποῖος παλαῶς ἀλλάξ' τὸ φῶς με τὴν σκοτία;

— Ἐκοφεν ἕνα ξατὶ τὸν λόγον ἀτ' καὶ ἐπεκεῖ τσάιτ' ἔρχίνεσεν:

— Νέπαι Πηλίκ, παίξον τὴν λῆρα σ' καὶ ἐμεῖς ἄς πῖνομε ἕνα διπλὸν καὶ ἄς τραγουδοῦμε ὕγειαν νὰ ἔχομε καὶ ὄλα ἔξιν θὰ γίντανε. Ἐοῦ πα Γιάννε, τ' ἐμέτερον ὁ τραγουδιάνον καὶ ὁ ποιητής, ποῖσον ἕναν ἕμορφον σκοπὸν νὰ εὐχαριστῆς μασ.

Οἱ Γιάννης ὁ Εὐμοιριδῆς πα, ἄς σ' ὄλας ὁ νεώτερον, με τὸ τσεγκέλ τὸ μουστάκ', ἐσκῶθεν ἂν' καὶ ἐκλόσταν σὸν Πηλίκ μερῶν καὶ εἶπεν:

— Παίξον Πηλίκ, θὰ τραγουδοῦ. Οἱ Πηλίκ' ἔπαιξεν καὶ ὁ Γιάννης ἐτραγῶδ' νεν ἀγοῦτα τὰ τραγούδια:

« Παιξὸν Πηλίκ θὰ τραγουδοῦ κ' ἐπέμνην ἐφορημία, ἔρθεν σὸ ντὸ μ' ντὸ ἔσπρα καὶ σ' ἔρξουροῦν ντ' ἐπῆγα Ἐκεῖ οἱ Τούρκ' ἐνοῦντανε καὶ κοῦϊζαν καιοῦρ, τὴν ψὺν ἐμῶν βασάνιζαν καὶ πάντα με τὸ βοῦρ. Τὸν κόσμον μ' ἂν χαρὶς με ἐγὼ ἄς σὸ ντὸ μ' κ' ἄλλο, Ἑλλάδα μ' τ' ὄνομα σ' τρανόν, ἐσῶναν μ' ἀνασπάλλο. Τὸ πῶστ' γούναν ἐποῖνα το, ντὸ νὰ φτάγω εὐρέθα, ἐρέκα τ' ὀσπιτόμου καὶ γιὰ τ' ἐσῶναν ἔρθε. Ὁξωκάπα θὰ κἀθῶμαι γνῶσε χωρίς κοῦβέρτα, τὴν σημαία σ' θὰ τυλιγοῦμαι καὶ τὸν Τούρκ' σὴν πόρτα μ' ἔρταν. Ἐς χαιροῦσε ἐλευθεροὶ καὶ ἄς εἰμες πεινασμένοι. Ἑλλάδα μ' τ' ὄνομα τρανόν καὶ πάντα δοξασμένη. Σὴν ψὺν ἐμῶν ἐτραγῶδ' σὸν Πόντον ἐγεννήθη, ὄπου μ' ἂν εὐρέθαμε, ἐκεῖ καὶ σὺ εὐρέθη. Ἑλλάδα μ' τ' ὄνομα σ' τρανόν νὰ σὸν ποῦ ἔξιν ἄς μόνον, ἀγὰρ τ' ἐσῶν ἂν κ' ἔσπρε, τ' ὀσπιτία τὸν κ' ἐχάναν. Ἡ παρῆ ἀναψεν, τὰ κεφάλια ἐκαποῦρ'σαν ἄς σὴν χαρῶν ἄτον ποῦς εὐρέθαν σὴν Ἑλλάδα ἐλευθεροὶ. Τρία ἡμερόνυχια ἐχόρσανε καὶ ἐτραγῶδ' ναν καὶ ἐνέσπαλλον τὰ πῶστια καὶ τὴν περισπωμένην πα.

ΠΟΝΤΙΑΚΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο ΠΕΧΛΙΒΑΝΟΝ Ο ΓΙΑΝΝΕΣ

Τοῦ κ. Π. Μελανοφροῦδου

Μέσαμιν Τρυγομηναὶ σὰ 1880 τῆ χρονίας. Ἐκεῖνον τὸν χρόνον οἱ Ἀδυσσενοὶ οἱ ἔσνητῶρ' ἐμαζεύταν καὶ ἐπῆγαν σὴν Ἀταναν νὰ εὐρῆκ' νε δουλείαν. Οὐλ' ἄτον καλοὶ μαστόρ', πελεκητῶδες καὶ ἀργάτ'. Ἐσαν κἄν τριάντα νομοῖτο.

Ἐναν ἡμέραν σὺναυγα ἐσκῶθαν κ' ἐπῆγαν σὴ δουλείαν τὸ κηράλ. Τροῦνε ὁ τελάλ' τς κατ' κοῦϊς.

— Ναιῖρε, Βάσ λ, εἶπεν ὁ Τζατζῖον, ντὸ βαρκῖς ἀτὸς ὀσφέτελον; — Θεῖο, εἶπεν ὁ Βασίλ'ς, ἔρθεν εἷνας Ἀρμένις πεχλιβάνος καὶ θέλ' κάποιον νὰ παλεύ' με τ' ἐκεῖνον.

— Χάσον τὸν ἄρκον τῆ Θεοῦ, εἶπεν ὁ Τζατζῖον, τὴν δουλείαν ἐσοῦν τερέστε.

Στὴν Ἀταναν ἐκεῖνον τὸν καιρόν Ἀρμενία πολλὰ ἔτον καὶ οὐλ' κ' ἄλλοι οἱ μετὰ τὰ φάρμακα καὶ ἰατρὰ μαγαζία, τ' ἄλλοι οἱ ὄλον καὶ χέρια τῶνον ἔτον. Ρωμαιοὶ ὄλιγ' ἔταν. Κάμποσα μαγαζία εἶχαν καὶ τῆ Μανουῖδη τὰ παῖδια. Εἶχαν ἄμῶν τρητὰ παρῆδες. Καρῆβια ὀλῖα, παστουμάδας, μεταξωτά. Τὰ λίρας με τὸ κῶτ' εἶχαν ἀτῶν. Ὁ κάππος ἄτον ἔτον ἀτῶν Ἀδλιάνων. Ἀτῶνα τ' ἡμ' σὸν τ' ἐκεῖνετερον ἔτον.

Σ' ἐκεῖνα τὰ ἡμέρας ἔρθεν σὴν Ἀταναν εἷνας Ἀρμένις πεχλιβάνος Ψηλὸς καὶ χοντρός ἄμων ἑθαναβῶρ, κ' ἔλεπεν ἀτὸν ἐροῦντον. Ἀσὴν Σμῦρῆνον οὔστ' ἔρξουροῦ μ' γαροῦδ' ἄτ' νὰ ἐβγαῖεν κανεῖς κ' ἐπόρσαν. Θεοῦ ὄνομα λέγοσε. Ἀρμενιάν' ἐράραν κ' ἐπεργέλανον τοὶ Τούρκ'.

— Μὲρ εἶναι τὰ παλληκάρια σουν τὰ παλεῦνε με τὸν Ἀρμένις. Οἱ Τούρκ' ἀτὸ νὰ σὺν' ἀτὸ κ' ἐπόρσαν. Ἐροῦσαν κ' ἄραπῆνε πεχλιβάνον ἄμων τὸν Ἀρμένις κ' ἔλεπεν ἐτροῦ ἄς. Κανεῖς νὰ πιάσκειαι με τ' ἐκεῖνον κ' ἐκίβαν' ἕμορπον τὸν.

Οἱ Βαλῆς ἔμαθεν ἀτο καὶ ἐπέμνασε, πὸς νὰ ἔρται εἷνας Ἀρμένις καὶ νὰ μὴ εὐρίσ-

ται εἷνας Τούρκος νὰ παλεύ' με τ' ἐκεῖνον. Ἄς ἔτον καὶ Ρωμαιοὶ. Μονάχον τ' Ἀρμενιαντῶν τὸ μουτισσοῦρ' νὰ τσάκῶν. Ἐπῆγαν με τ' ἐκεῖνον τῆ γορματικῶδες ἄτ', τὸν Πολίτης μουτιουρὶ κ' ἄλλες κ' ἔξέβεν σὴν πολιτεῖαν, ἔρωτὰ κ' ὄρομὰς ποῦ θὰ εὐρῆκ' πεχλιβάνον.

Ἐπέμνασε κ' ἄσπιν χριστόναν ντὸ ἐδοῦλεσαν Ἀδυσσενοὶ, ἐσοῦμωσαν, ἐκεῖ. Οἱ μαστόρ' ἄμων ντὸ εἶδαν τὸν Βαλῆν ἐφέμω καὶ τὴν δουλείαν κ' ἐποίκανε τεμεννάχ. Ὁ Βαλῆς εἷνας κατὰδεχτικὸς καὶ καλὸς ἀνθρώπος: — Ὀγλουμ, εἶπεν, κανὰν πεχλιβάνον κ' ἔξέρετεν νὰ πιάσκειαι με τὸν Ἀρμέν'. Θὰ δίγομ' ἄτον παχτοῖσια ὄσον ντὸ θέλ', μανάχον ἄς πικεῦ' ἀτὸν τὸν κεβεῖεν.

Οὐλ' ἐκλόσταν κ' ἐτέρεσαν τὸν Γιάννε τὸν Γαῖτάν, ἐκεῖνος πὰ ἐντροπέεν, ἐκοκκίντησεν καὶ τερεῖ τὴν ἡγῆν. Ὁ Βαλῆς ἐροῖκεσεν ὄλα κάποιον παλληκάρ' ἐν'. — Ὀγλουμ, εἶπεν ποῖος ἐν'; ἄς ἔρωται, ἄς ἐλέπομ' ἄτον ἐν'. Ὁ Μωῦσῆς λογοθέτης ἔτον, Βαλῆ πασῶ, εἶπεν, ὁ Θεὸς νὰ φυλλάτ'σε, ἔχομε ἕναν παλληκάρ' ὄπον, ἄμων ἀτὸς κ' ἔξέρ' τῆ πεχλιβανίον τὰ φῶντια καὶ κ' θὰ ἐπορῆ νὰ πιάσκειαι με τ' ἐκεῖνον τὸν ζαναβῶρ τῆ Θεοῦ.

— Σωστὰ λές, εἶπεν ὁ Βαλῆς ζαναβῶρ ἀληθίνον. ἄμων ὄπιν μὴ δίτε σὰ λόγια Κρέατα μαναχὸν ἔξ'. Τὸ πῶν' ἄτ' καὶ τὰ παχία μὴ τερεῖτεν. Καρῆβια κ' ἔξ'. Φουσκοῖμενον σακκίν. Μὲρ' ἐν ἀτὸς τ' ἐσοῦτερον ὁ πεχλιβάνον.

Οἱ Γιάννης ἐντροπέεν, ἄμων ὁ Μωῦσῆς ἐπίασεν ἀτὸν ὄσο ἔρωτ' κ' ἔγκεν ἀτὸν σὸν Βαλῆν κ' ἀτῶν ἐπίασεν τὸν πεχλιβάνον. Ὁ Γιάννης ἐντροπέεν, ἄμων ὁ Μωῦσῆς ἐπίασεν ἀτὸν ὄσο ἔρωτ' κ' ἔγκεν ἀτὸν σὸν Βαλῆν κ' ἀτῶν ἐπίασεν τὸν πεχλιβάνον. Ὁ Γιάννης ἐντροπέεν, ἄμων ὁ Μωῦσῆς ἐπίασεν ἀτὸν ὄσο ἔρωτ' κ' ἔγκεν ἀτὸν σὸν Βαλῆν κ' ἀτῶν ἐπίασεν τὸν πεχλιβάνον.

νὰ μὴ ἐντροπέκ' τὴν Ἀδυσσαν.

Ἐκεῖνον τὴν ἡμέραν, τ' Ἀρμενιαντῶν ἔτον, ἐπῆγαν σὴν ἐγκλησίαν, ἐποῖκεν τὴν εὐρῆκ' ἄτ' ἔψεν ἕναν κερῶπον κ' ἐπαρῶκῆσαν τὸν Ἀρμενιαντῶν νὰ βοθηθῶ τον.

Ἐξ' ἄσπιν Ἀτῶναν σὸ γιὰζιν ἄπες ἐγομῶθεν ὁ κόσμος.

Σ' ἕναν τὸ μέρος οἱ Τούρκ' καὶ σ' ἄλλο Ἀρμενιάν'. Ρωμαιοὶ εἷπας ὄλιγ' ἔταν. Σὴ μέσ' ἄπες ἔπασαν ἕναν τρανόν σαβῆσαν. Ἐκεῖ ἀπὸν θὰ ἐπάλεσαν οἱ πεχλιβάν'.

Σὸ κιντῖν ἀπὸν ἔρθεν ὁ Βαλῆς, οὐλ' οἱ τρανοὶ, πασῶδες καὶ περιάντ', ὕστερα ἐπῶρθη ὁ Γιάννης. Ἐφῶρῆεν ἕναν φανελῶν καὶ ζωνά' σὰ μέσα τ' ἔξέβεν σὴν σαβῆσαν κ' ἐστάθεν ἐντροπέακα σ' ἕναν ἄρκον. Ἀπ' ὄπιν Ἀρμένις ἄμων ὄγρον θεοῖον ἔξέβεν ἀπὸν, ἐτέρεσεν ὕπερῆγαν ὄλα ἄμων ἐποῖκεν τὰ τεμεννάδες ἄτ' κ' ἐρχίνεσεν τὰ φῶντια τ'. Κλωθογυρῖς τὸν Γιάννε καὶ τερεῖ πῶς ν' ἀρπάξ' ἄτον καὶ σκῶν' καὶ σὺ' ἄτον ἄρκα.

Ἄς τ' ἐποῖκεν κάμποσα τσαλούμια, ἐροβλάειεν ἀπὸν σὸν Γιάννε καὶ ἐπίασεν ἀτον. Ἀμων ἐκεῖνος ἄμων στουλά' κ' ἀρωμῆνον σὴν ἡγῆν, ἄσὸν τὸ πον τ' κ' ἐλατῶρτεν. Ἀρμένις ἐροῖκεν τὸ ἐν' παλληκάρ' ὄπον καὶ τερεῖ πῶς νὰ φέ' ἄτον σὰ εὐκαῖα καὶ ρούζ' ἄτον.

Οὐλ' τεροῦν τὴ πεχλιβανίον. Ἀρμενιαντῶν κ' ἀκουσάται. Ἀδυσσενοὶ τὰ τὰ χτυπῶ ἢ καρδία τὸν. Ἀβελίτης γυροκῶσκα, πολεμῶ νὰ πῶν' τὰ ποδάρια τ', ἄσὸς χέρια, ἄσὸς ζωνά. Δὲν κ' γίνεται. Ἀναγάρα ἐπίασαν σὰ χέρια. Ὁ Γιάννης με τὸ σιδερένια τὰ χέρια τ' ἐσπῆγαν κ' ἐγκαλάστην τὸν Ἀρμένι' κ' ἐπεκεῖ ἐπῆγαν ἀτὸν ψηλὰ ἄμων πρῶρον κ' ἐκοκκίνεσεν ἄτον ἀπὸν ἄρκα σὸ χῶμαν ἀπὸν ἄμων πῶκ'.

Ἄτὸ ἔτον! Ἀρμένις ἐντροπαμῆνος ἐμολυντῶσεν. Ὁ κόσμος ἐγάλασεν ἄσὸς ἄλλας: «Γιασὸ Γιάννε!» Ὁ Βαλῆς ἐντροπέεν κ' ἀγκαλάστην τὸν Γιάννε κ' ἔδῆκεν ἀτὸν πέντε λίρας. Οὐλ' οἱ πιασῶδες, οἱ παγῶν, οἱ πλοῦστοὶ ἐδῶκαν ἀτὸν παχσοῖσια: μεταξωτὰ ζωνάρια, λιχθῶρια καὶ ἄλλ' παρῆδες.

Ὁ κόσμος ἐντροπέεν: «Μάσ' ἄτ', Ἀδυσσενοὶ κ' ἐγκαλάσταν ἀτὸν. Ὁ Μωῦσῆς ἐπῆλκεσεν ἀτὸν καὶ εἶπεν: Νὰ ζῆ τὸ παλληκάρ' ὄπον τ' Ἀδυσσενοὶ κ' ἐπῆγαν ἀτὸν κ' ἐπῆγαν σὴν διὰν ἄτον.

Ἄς ἀτὸς κ' ἂν ὁ Γαῖτάνης τὸν Γιάννε ἔλλαξεν τ' ὄνομα ἀτ' κ' ἔλεγαν ἀτὸν ὁ Πηλίκ' καὶ ὁ Γιάννης, καὶ ἄσ' ἐκῶρτεσεν κ' ἐπῆγαν με τὸν ἐξέλεψον ἄτ' τὸν Βασίλ' σ' Ἀδαγῶν, σὸ Κιλίπ' πογά, τὰ παῖδια τ' ἐγράφτανε: Πηχλιβανίδια. Τ' ἐγγόνια τ' ἀτῶρα σὴν Ἑλλάδα ἄλλ' εἶναι σὴν Δράμαν κ' ἄλλ' σὰ Γρεβενά.

Η ΠΙΣΤΙΣ ΣΩΖΕΙ

Τοῦ κ. Δημ. Παπαδοπούλου (Σταυριώτη)

Δεκαπενταῦγουστον καὶ ἡμέρα Δευτέρα.

Οὐρανὸν ἔτον ὀλοκάθαρος καὶ λίβια πα πουδὲν κ' ἐφαίνουσαν. Ὁ ἥλιος ἐξέβεν ἄς σὴν Ἀνατολὴν ἄμων ἀμψιπῆσεν διόσκος καὶ ἐρχίνεσεν νὰ φρωτίζ' τὸν κόσμον. Σὺναυγα δροσισμῶν μεσ γιὰ τὸ πανοῦρ'ο. Τὰ λεωφορεῖα, ἄμων μελεσοῦσιν, πᾶγ' νε καὶ ἐρχοῦνταν καὶ κοῦβιλοῦν τὸ προσκυνετῶδες σὸ νέον τὸ Μαναστήρ' τῆ Παναγίας Σουμελά, ἀπὸν σὰ ρακῆνια τῆ Καστανιάς. Ἄς σ' ὄλεν τὴν Ἑλλάδα καὶ ἄς σ' ὄλεν τὴν περὶ σὸ ἄς σὴν Μακεδονίαν Πόντιον καὶ ἄλλ' πολλοὶ ἔρταν νὰ πρὸσκυνοῦν τὴν θαματουργῶσαν εἰκόσιν τῆ Μεγαλόχαρης τοῦ Πόντου, καὶ ἔχομε τὴν χάριν ἄτ'ς. Γεροντῶδες με τ' ἄσπρα τὰ μαλλία καὶ τὰ γένηια, γραδάδες με καμτωρῶμενον τὴν ράχιν ἄτον, κερῶμι ἀγούρ', καὶ γυνῆκ', παλληκάρια, κορίτσια καὶ παῖδια ἐκέπασαν τ' ὀμαλόπια καὶ τὸ ρακόπον, ὄθεν ἀπὸν ἐν' γασμῆνον τὸ Μαναστήρ'. Κοιμουλῆταται ἐκεῖσιν ἀπὸν πλῆθος, ἄμων ντὸ λέεε ὁ λόγος «ὡ κλύδα κ' ἢ Μοῦνη καὶ τῆ δεντροῦ τὰ φύλλα». Βελόν' νὰ σῦρῆς ἀπὸ κ' ρούζ'. Ἄποπυροῦ ὄς τὸ βραδὺ ἄνθρωπ', ἄμων μερμῆκας, πορπατοῦν ὄλερα σ' σὸ Μαναστήρ' καὶ ἀφκακῶσ' σὰ δέντρα.

Ἄλλ' κάθονταν, ἄλλ' κείνταν ἐξοπλωμέν' ἀφκακῶσ' σ' ἰσκιὰδες, ἄλλ' πορπατοῦν ἀδὰ κ' ἀκεῖ καὶ ἄλλ' πα χορευόν' Ποντιακά χορῶτα. Ἄδακὰ ὁ λῶρα κακανίς ἀκακὰ τ' ἀγγεῖον ζουμπουρῖς καὶ ὄλλο ἐκεῖ μερῶν βοοῦν τὸ ταοῦλ, καὶ ἢ ζουρνά. Ντὸ γίνεται κ' γράφεται. Ἐστῶσα σ' ἕναν ἄρκον καὶ τερεῖ ἄμων συμπασιμένος. Παρῶφ' ἄτον ἄμων εὐρίσταντο σὸ πῶλαιν τῆ Σουμελά τὴν Παναγίαν γιὰ σὸν Ἀγασέρ τῆ Σταυρῖ. Ἐ, μαῖρα παναγύρια, ντ' ἐγέναν! Ἀτῶρα πα ἄμων τὸ κρούγ'νε σὸ ντὸ μ', κατ' παθῶνα. ἢ ἦ γούλα μ' γομοῦται καὶ πῶν' με ἢ κλαίει.

Ἄς σ' ὄλημέρα κ' ὕστερηγιά, ἐκεῖν' ποῦ ἔσταν ἄς σὰ μακρὰ τὰ χωρία ἐπομάσκωνταν φέυ'νε. Ἡ ὄρα πέντε ἐχπάσαν. Τὸ λεωφορεῖον σὸ λεωφορεῖον ἀπὸ

πίσ' ἄμων κερῶν' ἐμπαῖνε σὴν στροτάσον καὶ πᾶγ'νε. Γάλλια γάλλια, ὄλ' ἐπεσῶρσαν καὶ ἐδέδαν πλῆαν. Σὸ Μαναστήρ'. Ἐπέμνην πολλὰ ὄλιγ' πρὸσκυνοῦσες. Θὰ ἐκάθουσαν ἐκεῖ ἄσὸ μὲν κάμποσα ἡμέρας. Μετ' ἐκεῖνῆς ἐντάμων ἐπέμνην καὶ ἢ Σιμελά με τὸ κορτζῶπον ἄτ'ς. Κατ' ἐπῶσαν τ' ὀμμάτια θε καὶ φῶς, κ' εἶχαν. Ἡ Σιμελά εἶχεν ἀτὸ πορμῶνον σὴ Σουμελά τὴν Παναγίαν καὶ ἔλεγεν ἀτῶ: «Κίτσα, ποῦλλοπο μ' θὰ παῖρω σε καὶ πᾶω σὴν Παναγίαν καὶ ἢ Παναγίτσα θὰ ἐφτάη τὸ θῆμαν ἄτ'ς, θὰ λαροῦν τὸν τ' ὀμμάτια σ'». Ἐρθεν δὸν ἡμέρας ἐμπροστά σὸ Μαναστήρ'.

Τὴν παραπομπὴν ἐποῖκεν παρῶκῆσιν καὶ τῆ νύχταν πα, ἐμῶν ἀπῶσ' σὴν ἐγκλησίαν. Ὅλεν τῆ νύχταν ἢ Σιμελά ἐποῖν' νεν γονατοκλασῆς καὶ μετῶνοιας καὶ ἐπαρῶκῆσιν τὴν Μεγαλόχαρη. Τὸ ποῦρῶν ἐστῶσαν σὴν λουτρογυεῖαν καὶ σὸ τέλος ἐπένελλαξεν ὁ ποπῆς ἀπὸν σὴν ἀρρωστων.

— Μάννα, πὸτε θὰ ἐφτάη τὴ Παναγίτσα τὸ, θῆμαν; ἐρώτεσεν ἢ Κίτσα.

— Μ' ἀγληγορῆς, ποῦλλοπο μ', θὰ ἐφτάη ἀτο.

Ἡ Σιμελά ἐστάθεν ἀκομῶν δύο ἡμέρας σὸ Μαναστήρ' κ' ἐπέκεῖ ἄμων ὄλιγον στεναχωρεμένιζα, ἐχπάσαν γιὰ τὸ χωρίον ἄτ'ς. Ἐπέρεν σ' ἕναν τὸ γέρ'ν' ἄτ'ς τὰ εἶδοσα τ'ς καὶ σ' ἄλλο τὴν Κίτσαν καὶ ἐδέδεν πλῆαν Σίτσα ἐπέγ'ναν, ἢ Κίτσα ἐρώτεσεν;

— Μάννα, γιὰτὶ κ' ἐποῖκεν ἢ Παναγίτσα τὸ θῆμαν; Γιαμ κ', εἰμα κἄλον κορτζῖ;

Ἡ Σιμελά ἐκ'σεν τῆ παιδί' ἄτ'ς τὰ λόγια καὶ ἐράργεν ὁ καρδία τ'ς. Ἐδέδεν ὁ ντὸς ἄτ'ς καὶ ἐπῆγαν νὰ λιγοθυμῶ. Τὰ δὰ κρῦα τ'ς ἐκατήθῆσαν ἄμων Κ' λομῆνα χαλάζια.

Ἡ Σιμελά ἔτον πολλὰ ἕμορφον καὶ ἔξμωπον κορτζῖ. Γράμματα πολλὰ κ' ἐμῶσθεν. Τὸ Δημακόπον Σχολεῖον πα καλὰ κ' ἐτελεῖσεν. Ἐποῖνε τ' ὀσπιτῖ τὰ δουλείας καὶ ἐβοήθῶσεν τὴν μῶνον ἄτ'ς. ἢ ἦ τῆχ' ἄτ'ς ἐξέβεν ἀγλήγορα. Ἀκομῶν καλὰ τὰ 16 κ' ἐγῶμωσεν. Ἐφαλάφ-

σεν ἀτεν εἷνας ἄρκοντας τῆ χρονίας. Ἐτόν κάμποσον ἡλικίω μῶνος. Ἐδεβαίναν ἀτεν 20 χρόνια. Ἐτόν πολλὰ, ἐχέμενος καὶ καλὸς νοικοκύρτης καὶ γιὰ τ' ἐκεῖνο ὁ κύρ' τῆ Σιμελάς ἐδῶκεν ἀτεν χωρίς νὰ ἐρωτῶ κανῶν. Ἀρ' ἀτῶ τ' κ' μικρῶσ' ἢ Σιμελά ἐντροπῆεν καὶ ἔτον πολλὰ εὐτυχισμένιζα. Ἀντροπῆς ἄτ'ς κερῶμος ἀνθρώπος, εἶχεν ἀτεν σὰ ὄλα καὶ σὰ κλάδια. Σὸν χρόνον ἀπὸν ἔχῶσεν ἄτ' ὁ Θεὸς ἕναν ἕμορφον κορτζῶπον τὴν Κίτσαν. Ἡ Σιμελά ἄς σὴν χαρῶν ἄτ'ς ἐπέπορῆεν. Ἄμα ἢ χαρὰ τ'ς πολλὰ κ' ἐκράτῆσαν. Σὰ τρία χρόνια ἀπῶ, ἔπῆσαν ὁ ἀντροπῆς ἄτ'ς καὶ ἐφέκεν ἀτεν τρανὸν ἔχῶν. Ἡ κομῆν τῆ νῆσοισ τῆ χέρας ἔτον πολλὰ τρανόν. Ἀκομῶν κ' ἐπρόφασεν νὰ χαιρέσῃ καὶ τὰ ἐμορφῶδες τῆ ζωῆς ἄτ'ς ἄμων τὸ εἶχεν σὴ φαντασίαν ἄτ'ς. Καὶ εἶχεν δικαιοσύνην ἐτόν πολλὰ νῆσοισ καὶ ἐμπορῶς. Κ' ἐπέκεῖ σὰ χωρία ἀνθρώπ' ἔχ'νε στανὰ κεφάλια. Ἄμων τὸ κάππος κατ' ἐφτάει, παῖρ'ν ἄτον καὶ τρέχ'νε. Ἡ Σιμελά τὰ θεκῆσια κ' ἐγάπῶσεν. Ἀρ' ἀτῶ πα ἐκλειδῶθεν ἀπῶσ' ὀσπιτῖ ἄτ'ς καὶ μετὰ κανῶν κ' ἐνοῦτον. Τοῖ συγγενοῦς ἄτ'ς πα κ' ἐθῆλ'νε.

Ἐχῶν ἀτο πικρὸν παρῶπον, γιὰτὶ κανεῖς κ' ἐξέβεν νὰ λῆθ' δύο λόγια τὸν κύρ'ν' ἄτ'ς, τὸν καιρόν ποῦ ἐντροπῆεν ἀτεν με τὸ ζῶρ' καὶ ἐδῶκεν ἀτεν ἄμων ἡλικιωμένον. Ἀν κ' εἶχεν τὴν Κίτσαν θὰ ἐπέθῶσεν ἄς σὴ στεναχωρίαν ἄτ'ς. Ἐποῖκεν ὄρκον σὸν Θεόν νὰ μὴ ἀντρίξ' καὶ καὶ κάθετα καὶ τρανόν τῆ θεγατέραν ἄτ'ς, ἄμων τὸ πρῆτ' καὶ νὰ σπουδάξ' ἀτεν ὄσον ντὸ ἐπορῆ. Ἐκεῖνον, ντὸ κ' ἐποῖκεν ὁ μαυροκύρ'ς ἄτ'ς γιὰ τ' ἐκεῖνον, ἀτὸ θὰ ἐκοπῆσεν νὰ ἐφτάη ἀτο γιὰ τὴν θεγατέραν ἄτ'ς.

Ἄλλα νοῦνιζ' ἀνθρώπων καὶ ἄλλα ἐρχοῦνταν σὸ κεφάλ'ν' ἄτ'. Τὸ γραφῶν τῆ Κίτσας ἄλ' ὄλον. Πρῖν γομῶσ' νὰ τὰ 5 χρόνια, σίτσα ἐστεκεν καλὴ χάραν, κατ' ἐπῶσθεν. Ἄμων, ποῦ εἶσαι; ἐκούϊζεν ἕναν ποῦρῶν. Ἐια, ἔλα, κατ' ἐπῶσα. Τὰ χέρια μ' πα κ' ἐλέπω. Ἐχπαράεν ἢ Σιμελά, ἐτρέπεν ἐγκαλιῶσταν ἀτεν, ἐφίλ'νε καὶ ἔλεγεν.

«Ψέματα, ψέματα, π

ΠΟΝΤΙΑΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΕΒΓΑ ΚΑΘΚΑ ΟΞΩΚΑ...

Τοῦ κ. Μ.ΧΑΛΗ

Κρύον παγωμένον βαρδάρ' τς ἐφύσανεν ἐκεῖνο τὸ θράδον σὴν Καλαμαριάν, κ' ὁ θεῖο μ' Ἀ...

— "Ἄρ' ἄρ' ἀπὸ τὴν καρπὰ νάν... πασὰ μ'... Ἐτσουχίνγα...

Ο ΣΚΥΛΟΝ ΠΑ' ΑΣ ΤΟ ΤΕΡΕΜΑΝ ΕΨΟΦΕΣΕΝ

Τοῦ κ. Γρηγ. Σαββινοπούλου

Τῆ Πύρογλῆ ἡ Ἐλέγκω εἶ' ἕν ἕνα ἔμορφον κορίτς, τὴν Τσοφούλαν. Ἐναν ἡμέραν ἐστειλεν...

ἀπεν: — "Ἄλλο μίαν ἄλλο κ' ἰ πὰ γω σ' ἀπὸν τὸν παλαδόν...

Τ' ΟΠΙΣ' ΤΑ ΠΟΔΑΡΙΑ

Τοῦ κ. Γεωργ. Κυριακίδου

Ὁ Περικλῆς ὁ Μασουκάτες ἔναν ἡμέραν σίτια θὰ ἐκάθοντον ἀπὸν γάιδρον...

ποῦ θὰ ἐκάθοντον ἀπὸν γάιδρον, ἐλάγγεψεν ἀς...

ΕΞΕΓΚΕΝ ΑἴΣ ΑΣ ΣΗΝ ΚΟΛΑΣΙΝ

Τοῦ κ. Ν. Σιαμιθῆ

Οὐλ' ἔξεραν τὸν Κωσταντῖνόν ἀς σὴ Ζίλιαν. Τρανόν καρδίαν εἶχεν Πάντα ἔλεγεν...

λά, ἐπαραινόντεν πὰ καλὰ καὶ ἐγύρ' τσεν σὺ χωρίον.

ΟΙ ΠΟΝΤΙΟΙ ΣΤΟΝ ΚΑΥΚΑΣΟ

Τοῦ κ. Στάθῃ Ἀθανασιάδῃ

Ἐξῆρα ἀπὸ κοντὰ τὸ δράμα τῶν Ποντίων τοῦ Κάρος (Καρσίων) καὶ στὸ Βατούμ καὶ σὴν Καλαμαριά. Αἰσθάνθηκα...

μέσα πρωτόγονα. Φορτῶνον τὰ ἀπαραίτητα στὸς δίπρους ἀραμπάδες καὶ ἔσκουον...

σὴς καὶ ἀμυνας. Χαρακτηριστικὸ τῆς ἐμμονῆς τῶν στὰ πάτρια εἶναι τὸ ἀκ...

χάνον τὴ γλῶσσα τους, καὶ σιγὰ - σιγὰ ἀφομοιοῦνται. Ἡ ἀφομοίωση δὲ αὐτὴ γίνεται...

Κατὰ τὸ ρωσοτουρκικὸ πῶλεμο τοῦ 1878, τὴν τουρκικὰ στρατεύματα ποῦ πῆγανον...

Βρῆκαν χωρὶς ἔρημα, σπῖτια «στοιχειωμένα ἀπὸ τὴν σιωπὴν τοῦ θανάτου», δρόμους χορ...

Ὅσον ἀφορὰ τὴς ἐπιπέδους τῶν στὰ νῆα περιβάλλον θὰ ἦταν χωρὶς σύγκριση εὐνοϊκώ...

Στὰ 1907 ὁ γεν. Ἐπιθεωρητῆς τῶν Σχολείων τῆς Ἐξαρχίης ἀσ τοῦ Καυκάσου, ἐγράφε σὴν...

Ἡ ἐκτύπωση ἐγένετο εἰς τὰ καλλιτεχνικὰ τυπογραφεῖα «ΤΕΧΝΗ» Φρ. Ροσβε...

Ἐρβεν ἡ ὄρα καὶ ὁ ἐπίτροπον περὰ' ἀς οὐτὶς ἐμπροστά, ἐρ...

Ὅταν μετὰ τὸ χῆτι - χουμαγιόν (1856) καὶ τὴς Μεταρρυθμίσεις (1865) φανερώθησαν...

Ὅσον ἀφορὰ τὴς ἐπιπέδους τῶν στὰ νῆα περιβάλλον θὰ ἦταν χωρὶς σύγκριση εὐνοϊκώ...

Ἡ Κοινότης Ριζούνας περιελάμβανεν τὰς ἐνορίας Ρωμανοῦ, Πασαγιάνη, Ρόση, Ἀργα...

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΟΝΤΟΝ

Η ΡΙΖΟΥΣ

Τοῦ κ. Φιλ. Παππά

Τῶς τῶν ἀτομικῶν φιλοδοξιῶν ὑπῆρχε τέτοια συνοχὴ τὴν με...

Ἡ Κοινότης εἶχε καταλόγον τῶν Ἀρρέων, δι' ἴδιαν χρῆσιν,...

Ἡ Κοινότης εἶχε τρεῖς Σχολεῖα. Ἰδρυθῆσαν καὶ συντηροῦντο...

Ἡ Κοινότης εἶχε τρεῖς Σχολεῖα. Ἰδρυθῆσαν καὶ συντηροῦντο ἀπὸ διαφορῶν δωρεῶν...

ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Ο ΑΘΩΝΙΤΗΣ

Του κ. Ν. Σωματαρίδου

Τό 930 μ.Χ. ο Ποντιακός Γαλαξίας απόχτησε ένα νέο αστρο στο «θηρησκευτικό στερέωμα», που ή τύχη του, καθώς η Τύχη ολοκλήρωσε του Ποντιακού Σύμπαντος, ριζώσε στην καρδιά του «Ελληνικού γενικά Πεπρωμένου αγνά, αγία και πανίερη, άνθισε και έδωσε καρπούς, γιά τους όποιους ή καρπία «Ελλάδα θα στέκεται προσκύνημα ευλαβικό και σπάνιο των άλλων λαών στους αιώνας. Τό άστρο αυτό, πρώτου μεγέθους, ονομάζεται «Άγιος Άθανάσιος ο Αθωνίτης».

Εσπρόβαλε, λοιπόν στην πολυεύανθη πρωτεύουσα των Μεγάλων Κοινητών Τραπεζούντας, Έφτα χρονών έλασε τους γονείς του. Κι έτσι τό όρφανό παιδί, που λεγόταν ακόμη Άβραάμιος, ήρθε στην Κων/πολη προστατευόμενο από μεγάλη συγγενική του οικογένεια της Κων/πολης. Σ' όλους τους αιώνας της ιστορίας των δύο πόλεων, της Βασιλεύουσας των Πάλεων και της Τραπεζούντας δεν έπαψε κατά καιρούς τό ρεύμα των πλουσιών και μορφωμένων από την δεύτερη στην πρώτη μεταναστάν. Σπουδαζόντας τ' όρφανόπαιδι με ξένα χρήματα έγινε Διδάσκαλος και έξακολουσε τό επάγγελμα αυτό στα νεανικά του χρόνια. Η μοίρα όμως ήθελε να τον συνδέσει με τα παπικουμηνικά πεδία!

Σπρωγμένος από την έσωτερική φωνή του ζητά ένα τόπο γαλήνης γιά να δουστή στις μελέτες. Σάν τέτοιο εκλέγει τό μοναστήριον του Όλυμπτου της Βιθυνίας. Έδώ γνωρίστηκε με τον Νικηφόρο Φωκά στρατηγόν του Βυζαντινού στρατού τότε, που ήρθε στον ήγούμενο του μοναστηριού, τον Μιχαήλ Μαλεΐνον, που ήταν βίσιος του στρατηγού, ως πνευματικό τέκνο του θεού του. «Καθώς παρατηρούσε, αναφέρει ο διογράφος τον νεαρό μοναχό με τό διαπεραστικό βλέμμα, έμάντεψε τό μέλλον του ανθρώπου αυτού και πόσον ή ζωή του θα ήταν χρήσιμη γιά την Εκκλησίαν.

Στην δεύτερη μετάδοσή του, ο στρατηγός, στο θείο του ήγούμενο έήτησε και γνωρίστηκε περισσότερο με τον νεαρό μοναχό και ο ένθουσιασμός του ήταν τόσο μεγάλος προς τον Τραπεζούντιο, ώστε ο θεός Μαλεΐνος έδωσε τον Άβραάμιον στον άνεπιφο του, στρατηγόν Νικηφόρο Φωκά, γιά πνευματικό σύμβουλο. Τά περιλάμπρα όμως ταξίδια στις γαλάζιες Έλληνικές θάλασσες και τά βυζαντινά λιμάνια δεν έσπρόφεραν στον Άβραάμιον και κατόπιν Άθανάσιον εκείνο, που ζητούσε ή ψυχή του. Έτσι κνηγώντας τό ιδανικό του φεύγει, κρυφά και κατασταλάζει σ' άνεμόδαρτα και θαλασσοδάρτα άκρογιάλια του ψηλού βουνού της Χαλκιδικής, που άργότερα φορτωμένο τό μεγάλο φορτίο του Άθανασίου θα ονομαστή Άγιον Όρος! Ο στρατηγός όμως έλυπήθηκε πάρα πολύ και τον αναζήτησε πανταχού, μάλιστα διάταξε τον στρατοπεδάρχη της Θεσσαλονίκης να ψάξει να τον βρή.

Χρειάστηκαν δύο δλόκληρα χρόνια γιά να απαλλαγεί από τό βάρος των έκεϊ άγροίκων άπο χωμασάχων. Τέλος έλευθερος κατασκηνώνει στον τόπου όπου άργότερα έχτισε την Μεγίστη Λαύρα. Έν τώ μεταξύ έμαθε και ο στρατηγός ότι βρίσκεται στον Άθω.

Τήν εποχή εκείνη ο Νικηφόρος Φωκάς είχε αναλάβει να ξεκαθαρίσει τό Αιγαίον από τους Σαρακηνούς πειρατές, που κυριαρχούσαν σ' όλην Ελλάδα ύδατα επί 135 δλόκληρα χρόνια. Ξεκινά από την Κων/πολη και με τον στόλο φτάνει στον Άθω όπου πάγει να πάρη τό στήριγμα της μεγάλης ψυχής του, τον άγαπημένο φίλο του, γιατί νοιώθει άναγκαία την φιλική του συμπαράσταση στο μεγάλο και δύσκολο άγώνα. Πράγματι τον παρακαλεί θερμά και τον πείθει να τον ακολουθήσει, του υπόσχεται δε ότι μόλις τελειώσει ο πόλεμος θα τον συντροφέη στην μοναχική ζωή. Έτσι λοιπόν ο Άθανάσιος άπλώνει την άτμόσφαιρα του ιερού, θρησκευτικού πνεύματος στην πολημική Ναυαρχία, προσεύχεται μερόνυχτα γιά να βοηθήσει ο Στρωρωμένος και να έλευθερωθούν, από τον άλλόλορησκο κατακτητή ο Χριστιανισμός του Αιγαίου. Κατά προσδοκίαν ο Βυζαντινός νικούν τους Σαρακηνούς και έπειτα από λίγο καιρό, τό 961, ο Νικηφόρος Φωκάς με τον Τραπεζούντιο μπαίνουν έλευθερωτές στην πρωτεύουσα της Σαρακηνικής της Κρήτης, τον Χάν νάσκα, τό σημερινό Ηράκλειο, και άποπνάζουν σκλαβιά 135 χρονών.

Και ήταν πολλοί οι Έλληνες της Κρήτης, που έξέλασαν

την γλώσσα τους, πολλοί, που έξέλασαν την πίστη τους και άλλαξοπιστήσαν στον Μωαμεθανισμό. Λίγο άργότερα θα φτάσει στην άθλια Κρήτη ένας άλλος μεγάλος Πόντιος, πιστός λειτουργός στην Έκκλησία και τό Έθνος των Έλλήνων, καθώς όλοι οι Πόντιοι σ' όλους τους αιώνας της δόξας και της ταπεινώσεως, που ονομάζεται Νίκων. Θα κηρύξη την μετάνοια και την έπιστροφή στον Έλληνισμό και τον Χριστιανισμό σ' όλην Κρήτη, θα βροντολαλήσει με όλην την χριστιανική γλυκύτητα την λέξη «Μετανοείτε» ώστε θα του γίνη επώνυμον και θα ονομαστή Νίκων, ο Μετανοείτε.

Γιά να ίκανοποιήσει ο Νικηφόρος Φωκάς τον θαυμασμό και τον σεβασμό, που έτρεφε προς τον Άθανάσιον, και την άγάπη, του δίνει πολλά χρήματα γιά να χτίσει τό μοναστήριον, που άνειρεύεται και τό υπόσχεται πάλιν ότι σύντομα θα έρθη κοντά του. Με την Άνοιξη του 961 άρχισε να ξεπροβάλλει τό μεγάλο φυτό, τό άθάνατο δέντρο του Τραπεζούντιου, ή Μεγίστη Λαύρα, τό αιώνιο μοναστήρι στο τέρμα των άνατολικών άκτών της Άγιας Χερσονήσου. Είναι ή πρώτη φωτιά, ή πρώτη έστία του θείου βουνού, από την όποία μεταλαμπαδεύτηκε τό θείο πύρ σε 180 μοναστήρια κατά τον 13ον αιώνα και έξακολουθεί να ζεσταίνει και να φωτίζει τό άτομα, και λαούς, γενεές, και έποχές επί δέκα αιώνας. Άμέσως έξ άρχής οι γύρω μοναζόντες ασκητές σε πρόγυρες καλύδες, σε μικρά σπιτικά, που ήρθε στον ήγούμενο του μοναστηριού, τον Μιχαήλ Μαλεΐνον, που ήταν βίσιος του στρατηγού, ως πνευματικό τέκνο του θεού του.

«Καθώς παρατηρούσε, αναφέρει ο διογράφος τον νεαρό μοναχό με τό διαπεραστικό βλέμμα, έμάντεψε τό μέλλον του ανθρώπου αυτού και πόσον ή ζωή του θα ήταν χρήσιμη γιά την Εκκλησίαν. Στην δεύτερη μετάδοσή του, ο στρατηγός, στο θείο του ήγούμενο έήτησε και γνωρίστηκε περισσότερο με τον νεαρό μοναχό και ο ένθουσιασμός του ήταν τόσο μεγάλος προς τον Τραπεζούντιο, ώστε ο θεός Μαλεΐνος έδωσε τον Άβραάμιον στον άνεπιφο του, στρατηγόν Νικηφόρο Φωκά, γιά πνευματικό σύμβουλο. Τά περιλάμπρα όμως ταξίδια στις γαλάζιες Έλληνικές θάλασσες και τά βυζαντινά λιμάνια δεν έσπρόφεραν στον Άβραάμιον και κατόπιν Άθανάσιον εκείνο, που ζητούσε ή ψυχή του. Έτσι κνηγώντας τό ιδανικό του φεύγει, κρυφά και κατασταλάζει σ' άνεμόδαρτα και θαλασσοδάρτα άκρογιάλια του ψηλού βουνού της Χαλκιδικής, που άργότερα φορτωμένο τό μεγάλο φορτίο του Άθανασίου θα ονομαστή Άγιον Όρος! Ο στρατηγός όμως έλυπήθηκε πάρα πολύ και τον αναζήτησε πανταχού, μάλιστα διάταξε τον στρατοπεδάρχη της Θεσσαλονίκης να ψάξει να τον βρή.

Χρειάστηκαν δύο δλόκληρα χρόνια γιά να απαλλαγεί από τό βάρος των έκεϊ άγροίκων άπο χωμασάχων. Τέλος έλευθερος κατασκηνώνει στον τόπου όπου άργότερα έχτισε την Μεγίστη Λαύρα. Έν τώ μεταξύ έμαθε και ο στρατηγός ότι βρίσκεται στον Άθω.

Τήν εποχή εκείνη ο Νικηφόρος Φωκάς είχε αναλάβει να ξεκαθαρίσει τό Αιγαίον από τους Σαρακηνούς πειρατές, που κυριαρχούσαν σ' όλην Ελλάδα ύδατα επί 135 δλόκληρα χρόνια. Ξεκινά από την Κων/πολη και με τον στόλο φτάνει στον Άθω όπου πάγει να πάρη τό στήριγμα της μεγάλης ψυχής του, τον άγαπημένο φίλο του, γιατί νοιώθει άναγκαία την φιλική του συμπαράσταση στο μεγάλο και δύσκολο άγώνα. Πράγματι τον παρακαλεί θερμά και τον πείθει να τον ακολουθήσει, του υπόσχεται δε ότι μόλις τελειώσει ο πόλεμος θα τον συντροφέη στην μοναχική ζωή. Έτσι λοιπόν ο Άθανάσιος άπλώνει την άτμόσφαιρα του ιερού, θρησκευτικού πνεύματος στην πολημική Ναυαρχία, προσεύχεται μερόνυχτα γιά να βοηθήσει ο Στρωρωμένος και να έλευθερωθούν, από τον άλλόλορησκο κατακτητή ο Χριστιανισμός του Αιγαίου. Κατά προσδοκίαν ο Βυζαντινός νικούν τους Σαρακηνούς και έπειτα από λίγο καιρό, τό 961, ο Νικηφόρος Φωκάς με τον Τραπεζούντιο μπαίνουν έλευθερωτές στην πρωτεύουσα της Σαρακηνικής της Κρήτης, τον Χάν νάσκα, τό σημερινό Ηράκλειο, και άποπνάζουν σκλαβιά 135 χρονών.

Και ήταν πολλοί οι Έλληνες της Κρήτης, που έξέλασαν

κοινοδική ζωή στους μοναχούς του Όρους, καθώς άλλοτε με τους «Κανόνες» του τέκνου της Νεοκαισαρείας του Πόντου Μεγάλου Βασιλείου στους μοναχούς της άνατολής. Ο Άθανάσιος γνωρίστηκε και τμήθηκε από τον Ίωάννη Τριμική, Αυτοκράτορα του Βυζαντινού θρόνου και διάδοχο του Νικηφόρου Φωκά. Πάντως ο Άθανάσιος έλυπήθηκε πολύ, όταν έμαθε ότι ο φίλος του Νικηφόρος έγινε αυτοκράτορας και παρέδωσε την υπόσχεση που έδωσε προς αυτόν. Μάλιστα του έγγραψε μία έπιστολή σε πολύ άσχηρό τόνο και προσωπικά προφορικά, όταν ήλθε στην Κων/πολη τον μάλασε. Άλλά ο αυτοκράτορας Νικηφόρος Φωκάς του έξήγησε τους λόγους του έξαναγκασμού και του υπόσχεθηκε ότι και αυτοκράτορας ακόμη θα έγκαταλείψη μία μέρα τό έγκόσμιον γιά να τον ακολουθήσει στο μοναστήρι. Δυστυχώς ή δολοφονία του έματαιώσε τον σκοπό του!

Τήν Μεγίστη Λαύρα, τό Ποντιακό Μοναστήριον περιτριγύρισαν πανύψηλα τείχη με έπίβλητικές πύλες. Στην πλακόστρωτη αλλη κοντά στην μνημειακή Φιάλη ύψώνονται δύο χιλιόχρονα ρασοφόρα κυπαρίσσια. Οι μοναχοί δεβαίνουσι ότι τό πρώτο τό φύτρεσε τό ίδιο τό χέρι του Άθανασίου και τό δεύτερο ο μαθητής του Εύθύμιος. Στην αλλη ύπάρχουν και τρία παρακλήσια και μία πανάρχαιη βιβλιοθήκη με σπάνια βιβλία και άνεκτίμητα κειμήλια αυτοκρατορικά και άλλων έπιστημονικών προσώπων. Στο κέντρο ύψώνεται ο ναός της Μεγίστης Λαύρας όπου οι Μοναχοί δείχνουσι τον τάφο του Άθωνίτη μας. Στο ναό φυλάγεται μία θαυμαστή εικόνα με τό όνομα «Παναγία Οικονομίσσα». Η έπιτομία προέρχεται από την υπόσχεση της Παναγίας στον Άγιον Άθανάσιον ότι θα κενερώσει και θα προστατεύη ή παρουσία της την Μοιή και θα κρατήσει την διαχείριση, την οικονομία της Μονής όσο θα ύπάρχουν άνθρωποι. Γιά τότο άκριβώς δεν καθορίζουσι έπίσημο διαχειριστή του Μοναστηριού, έφ' όσον ύπάρχει ο θεός διαχειριστής ή «Παναγία Οικονομίσσα». Οι Μοναχοί πιστεύουσι ότι τό πνεύμα του Άθωνίτη κυριαρχεί αιώνα στον χώρο της Μονής και παρακολουθεί μετά φόβου Θεού τον βίο και τά έργα των παραβατών των έντολών, που παράδωκε στους δικά δόχους του. Οι βαθύτατα θεοσεβείς καλόγηροι ύποστηρίζουσι ότι άκούει τάβράδια τους κράτους του σιδερένιου μπασταμιού του και τά βαρεία ήμάτια του στις πλακές της αλλής και στα μάρμαρα των σκαλοπατιών.

Ο Άθανάσιος ο Άθωνίτης απέθανε τό 1010. Η μνήμη του γιορτάζεται στις 5 Ιουλίου. Αναδείχτηκε όχι μόνο άπαρμύλλιος μοναχός αλλά και σπουδαίος και μεγάλος εκπαιδευτής σαν άντιπρόσωπος πειλικός τύπος των Ποντίων. Η παράδοξος ή σοβαρή άναφέρει ότι έχτισε κελιά, Εκκλησίες, οικοδομήματα, λιμάνια, άποθήκες, ύδραγωγεία, άνοιξε χωράφια, έσπειρε και έφύτεψε άμπέλια. Έτσι Άγιον Όρος σταυροκοπήθηκε.

Η γυναίκα του που κοιμήτανε άμέριμνη δίπλα του, και

Τό φωτεινό άπόγευμα της Κυριακής της 23ης Οκτωβρίου 1960 ένα περίφανο λεωφορείο φέρνει την Νεολαίαν της Ευξείνου Λέσχης Θεσσαλονίκης στο όραίο Λάκωμα της Χαλκιδικής. Έδώ διασχίζει τους δρόμους και περιτυλίγει και γεμίζει την κομποτολή με τις άθάνατες έθνικές ποντιακές ψαλμωδίες ποτισμένες με τους μαγευτικούς ήχους της άκοίμητης Λύρας και οι καλόκαρδοι κάτοικοι ξεγυρνάνε στις αλλές και στις πλατείες και ζωντανεύουσι την μυριόχρονη άρετή του Ποντιακού «ΚΑΛΩΣ ΩΡΙΣΑΤΕ». Στην κεντρική πλατεία θερμοδέχονται τους έθνικούς ίεραποστόλους οι άσυγκράτητοι πατριώτες με γελαστά πρόσωπα με επί κεφαλής τον παντάξιο

ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ «ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΕΩΝ», ΣΤΟ ΛΑΚΩΜΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Του κ. Ν. Σ.

Τό φωτεινό άπόγευμα της Κυριακής της 23ης Οκτωβρίου 1960 ένα περίφανο λεωφορείο φέρνει την Νεολαίαν της Ευξείνου Λέσχης Θεσσαλονίκης στο όραίο Λάκωμα της Χαλκιδικής. Έδώ διασχίζει τους δρόμους και περιτυλίγει και γεμίζει την κομποτολή με τις άθάνατες έθνικές ποντιακές ψαλμωδίες ποτισμένες με τους μαγευτικούς ήχους της άκοίμητης Λύρας και οι καλόκαρδοι κάτοικοι ξεγυρνάνε στις αλλές και στις πλατείες και ζωντανεύουσι την μυριόχρονη άρετή του Ποντιακού «ΚΑΛΩΣ ΩΡΙΣΑΤΕ». Στην κεντρική πλατεία θερμοδέχονται τους έθνικούς ίεραποστόλους οι άσυγκράτητοι πατριώτες με γελαστά πρόσωπα με επί κεφαλής τον παντάξιο

πατριώτη και Πρόεδρο κ. Εύθυμιάδη. Πρώτη εκδήλωση της έθνοϊεραποστολής γίνεται στο ευπαρουσίαστο Ηρώον των ύπερ πίστεως και πατρίδος πεσόντων κατοίκων, όπου ή Λέσχη καταθέτει με περιφάνεια και συγκίνηση στεφάνι τιμής στους ήρωικούς νεκρούς και συμπληρώνει την εκδήλωση με ένός λεπτού σιγήν. Έπειτα γιά άρκετή ώρα μέσα σ' ένι ολοκληρωτικό ξεφάντωμα ποντιακών χορών και τραγουδιών οι μέν νερόντες και γηγές ξανάζησην χροσές στιγμές ζυμωμένες με την αναπόληση σ' άλλους καιρούς στα Άγία χωμάτα των «χαμένων Πατριών», οι δέ νέοι του Λακώματος ένιωσαν ένα έλληνοποντιακό ψυχικό βάπτισμα με πλημμυρίζουσα χα-

ρά και ίκανοποίηση. Κατόπιν άδηγήθηκαν στην αίθουσα του Θεάτρου. Ένα έργο σπάνιο, ξεφαντα σου άποροσφά όλο τον θαυμασμό σου και την έκτίμηση γιά την γιγαντιαία προσπάθεια των κατοίκων και των Κοινοτικών Άρχών. Φαντάζει σαν παλάτι έπιβλητικό, που σπέρνει κάθε Άλίδα πώς μέσα του θα ξαναζωντανέψη τό άρχαιο έλληνικό πνεύμα και οι άρχαίοι χροσοί καιροί θα ξαναζήσουν. Με μία πρόταση, δείχνει ότι στον τόπο αυτό δεν λησμονείται ο μεγαλύτερος νους των άρχαίων Έλλήνων, ο σοφός Άριστοτέλης ο Σταγειρίτης. Είναι άξιος μεγάλων έπαινων όσοι σνεβάλασαν στον μεγάλο αυτό έργο. Άν και προηγήθηκαν άλλα θεατρικά ποντιακά παράσταση και κινηματογραφική προβολή μπροστά από μερικές μέρες στην λαμπρή εκένη αίθουσα, ο πατριωτισμός έσπρωξε τους κατοίκους στο πανίερο καθήκον, να δώσουν τό μεγάλο τους παρόν, και στην ποντιακή παράσταση που έπρόκειτο να δώσει ή Ευξείνος Λέσχη. Και έτσι μέσα στην γενική άδμυμία ξεπροβάλλει ή ποντιακή σκηνή, άρχίζει τό έργο, γιά να τελειώσει με τέτοια φυσική συνοχή και έπιτυχία, που συνάρπαξε τους άκροατές και έδωσε την έντύπωση ότι ξετυλίγεται ένα πραγματικό έλλοζώντο κομμάτι της προσφυγικής ποντιακής ζωής. Η έπιτυχής στεφανώθηκε με την άθροια ψυχική συμβολή και εκτίμηση των άκροατών που εκφραζόταν σε έπαινους, έπευφημίες και κάμπουλα χειροκροτήματα. Κατόπιν εκ μέρους όλων των κατοίκων και άκροατών έδαχρίστησαν ο πρόεδρος κ. Εύθυμιάδης τους εισηγητές της όλης άποστολής, τον μεγάλον άγωνιστή και νικηφόρο της Ποντιακής Τέχνης και σκηνοθέτη κ. Γιώργο Γσουλάκη καθ' όσον και τους ένσπρωκτές και έρμηνευτές του έργου, ο «Χωρότες» του κ. Φίλωνος Κτενίδη, τους ήρωες της σκηνής κ. Γεώργιο Γρηγοριάδη, Νικ. Σωματαρίδην, Ηλ. Άφέντουλίδην, Συμ. Συμεωνίδην, Χ.Γ. Χαροαλιάνην, τις δεσποινίδες Γεωρ. Άβρααμίδου, Ν. Κωττίδου και Μ. Μωυσίδου καθώς και όλους τους συνεργάτες.

ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ

Συνέχεια εκ της 2ας σελίδος

τζας, πιάσθηκε καλά από τους γάντζους όπου κρεμούσανε τις νύχτες των ρομαϊανών και των έορτών τους τα κωνητήρια οι Τούρκοι, κι άρσησε τό κομμάτι του κρεμασμένου στο κενό, σαν μετέωρο στην άβυσσο, τό χάος. Μά οι κακοήγοι, που θα είχαν άτιληφθή ίσως την κίνησή του, έφόσον τον είδαν να χάνεται ξαφνικά από μπροστά τους, και μη μπορώντας να διακρίνουν τίποτε μέσ' στο βαθύ νυκτερινό σκοτάδι, πήραν να ψαχουλεύουν με τά χέρια την έξωτερική πλευρά και τους γάντζους του σεριφέ, γιά να τον ανακαλύψουν.

Ξύπνησε με την κλωσιά που της έδωσε με τό τίναγμα του, στήλωσε τρομαγμένη τά μάτια της στα δικά του, και κυτώντας τον με δικαιολογημένη άπορία τον ρώτησε:

—Νέπαι ζεβέξες... Έπαλαλώδες... Έξάτηνες; Νέ έπαθες... (Βοή χάζε, τρελλάθηκες, τάχασες, τι έπαθες;)

—Άφ' σε με γυναίκα.... Αυτό κι αυτό έπαθα... Και της διηγήθηκε τ' όνειρό του ο Μαστρονικόλας.

Κ' εκείνη, δικαιολογώντας άπόλυτα τον τόβιο και την λαχτάρα του, ύστερα άπ' τό έφιαλτικό αυτό όνειρό του, τον ξαναρώτησε:

—Γιάμ βροάχες; Γιάμ έπετόν έπιαναν.

Κρεμασμένος ο Μαστρονικόλας στο άβυσσώλο κενό, έν νοιώθει σύγκομο τό δίγος του θανάτου, κι άκουε τ' άνάλαφρο εκείνο θρόιγμα των χεριών των ψαχουλεύων να τον βρούν, των χεριών που πλησιάζαν σιγά σιγά προς τό μέρος του... Άκόμα λίγο, και τά χέρια αυτά θα έρχονταν σε έπαφή με τά δικά του, και τότε... Μά αυτό τό «οι τ' εν» ήταν εκείνο που άδίκησε τον ήμισυχο Μαστρονικόλα στην αυτοκτονία, στον έλ-θρο...

Βλέποντας τότε αυτός πώς ή σύλληψη του ήταν άμεση, και μπροστά στον κίνδυνο να σφαγεί σαν άρνι άπ' τους άπαισίτους δίκαιους του, έκανε κάτι που πρόκαλε τό δέος και τον ήλιγο, κι άποτελεί πρωτοφανές παράδειγμα θάρρους και τόλμης Δρασκελίσε σαν αΐλουρος τό προστατευτικό διάζωμα του σε ύψη, τό τοιχώματος δηλαδή ένεινους από τό όποιον πιάναται στην περιστροφή του ο χόβροτιγες; (Μήπως βροάχικες, ή ήφες λερωθήκες;)

«Όπως ήταν κρεμασμένος στο κενό, μόλις έννοιωσε την έπαφή των χεριών των κακοήγων με τά δικά του, έχασε τό αίσθημα της αυτοκυριαρχίας, παρέλυσαν τά μυαλά και τά χέρια του, γλύστρησαν τά δάχτυλά του άπ' τους γάντζους, τ' άφησαν όλα, πήρε τον δρόμο προς την άβυσσο, άφένθηκε και πέση στο κενό, κι έξαφνα...

Κι όταν βεβαιώθηκε πώς τίποτε άπ' αυτά που φοβήθηκε δεν είχε συμβή:

—Άφεριμ σ' έσέν, του είπε. Νασκολουν... Έσ' άσ' στον Ναστρονιδίν - Χότζαν γιοσμάς σουν... (Μπράβο σ' έσένα... Παιδ παλληκάρη άπ' τον Νατρονιδίν - Χότζαν ήσωνα...) Τέρον άλλο μίαν σ' έένα πόρτας μένας αναπτύχθηκε και έτονίσθη ή συμβολή του Ποντιακού Πνεύματος και Ίδεας στον Πανελληνικό Πολιτισμό και Πανελληνική αναγέννηση και ή συμβολή και ή κατευθυντήρια γραμμή της Ευξείνου Λέσχης Θεσσαλονίκης γιά την βίωση της μεγάλης ατέης Αλήθειας.

Μπάσα μ... πετάχθηκε δλόφθος μέσ' στο... κρεβάτι του και τριβόνας τά μάτια του σταυροκοπήθηκε.

Και γυρίζοντας άπ' τ' άλλο της πλευρό ξανακοιμήθηκε.....

ΔΥΟ ΕΠΟΧΕΣ, ΔΥΟ ΕΙΚΟΝΕΣ

Συνέχεια εκ της 1ης σελίδος

πάλιν οι Ποντοελληνίδες. Βρέθηκαν παντού και πάντα μαζύ της. Στις χαρές και στις λύπες. Στους άγώνες και στις θυσίες. Στο γέλιο και στο δάκρυ. Στην νίκη και στον ήθρο. Στη λευτεριά και στη δουλεία...

Στον πόλεμο των Έλληνοϊταλικών, δεν ήζωσαν πώς να περιποιηθούν και να περιθάλψουν τά στρατευμένα παιδιά μας, που πήγαιναν ν' άγωνισθούν γιά την τιμή της Ελλάδας και γιά τό πάτριον έδαφος.

μόνο - νικητάι από τό μέτωπο έσημειώνονταν σε κάθε χωριά τόσπιτο Ποντιακό.

Η Καστανιά, τό γραφικό χωριούδάκι του Βερμίου, άκόλου θώνας τό παράδειγμα του Ποντιακού Χωριή - Κιοί, έπησε καζάνια και μοίρασε ζεστή τροφή στους περαστικούς φονταρούς μας. Άλλά, κι άπ' όλα γενικά τά Ποντιακά χωριά, έφευγαν οι φιλοξενούμενοι φανταροι μας, έχοντας μαζύ τους τον στρατιωτικό ρουχισμό, όλα τά έφόδια, και επί πλέον, μ' άφορεσία πολιτική, την Κυριακή της πολλές φορές, τό άδρα της οικογενείας που τους φιλόξηνουσε, γιά ν' άποφύγουν φερόντας την, την αιχμαλωσία, και την σύλληψη...

γίσουν την μονία των κατακτητών, των νεοδραβάρων αυτών στωρωτών του έθνους μας, έθεσαν δλώφους τό άτομο τους στην ύπηρεσία του κοινωνικού συνόλου.

Και τά Ποντιακά χωριά της Μακεδονίας μας έγιναν καταφύγια, έγιναν λιμάνια σωτηρίας γιά τά δύστυχα Έλληνόπουλα των πόλεων, που κινδύνεον να άποδεκατισθούν και να σήσουν από τον πειδ σκληρό και άπαισίσιο θάνατο, τον θάνατο του ύποσιτισμού, της άστικής, της πείνας...

Γράφτηκαν τόσα πολλά γιά την ύπεροχη πατριωτική δράση τους, κι άκούσθηκαν τόσα ένκόμια γιά την συγγενική συμβολή τους στον Πανελλήνιο έθνικό συναγερμό, ώστε να περιττεύη από μας κάθε άλλο τό όρα τούτης σχολίου. Στρατιώτες και αξιωματούχοι, όσοι έτεχνη να περάσουν από Ποντιακά χωριά, θα θυμάνται γιά δλίη τους τή ζωή, την παρομιόδη και παραδοσιακή φιλοξενία των Ποντιακών, των Μυροφόρων αυτών του Στρωρωμένου Γένους μας.

Στό Μελάθιο της Καστοριάς, καθώς και σε πολλά άλλα χωριά της Μακεδονικής ύπαιθρου, έκορυφώθηκε ή κατάπληξη και ή συγκίνηση των στρατευμένων παιδιών μας, όταν έιδαν τις γυναίκες των σπιτιών όπου φιλοξενήθηκαν να ζεσταίνουσι νερά, και να πλένουν με τά ίδια τους τά χέρια, τά κουρασμένα πόδια των φιλοξενουμένων τους.

Με τό σύνθημα που δέδοθη από τον άνεσπερο φόρο των Ποντιακών μας παραδόσεων, την θρυλική μας Ευξείνου Λέσχης Θεσσαλονίκης, όμάδες άπό άξιες της πατρίδος Ποντιακές, εύγενές, δέσποινες όλων γενικά των κοινωνικών τάξεων, έτρεξαν πρόθυμα στο έθνικό αυτό προσκλητήριο και χωρίς να ύπολο

Κλείνω τό σημείωμά μου μ' αυτές μονάχα τις δύο εικόνες άπ' τη ζωή και τη δράση της Έλληνίδας Ποντίας σε δύο τόπους και δύο έξαιρετικά δύσκολές έποχές του έθνικού μας βίου, της γυναίκας, που με τά άπαράμιλλα ψυχικά της χαρακτηριστικά, με τον φλογερό πατριωτισμό της, με την παραδοσιακή άρετή της, με την πίστι και την προσήλωσή της στα ιδεώδη της φυλής, έγαλόχησε κι έξέδρανε τις άθάνατες έκείνες Ποντιακές γενεές, γιά τις όποιες κι έμεις οι άπόγονοί τους, άλλα και τά πανελλήνια γενικά κληρονομία, έχει κάθε λόγο να ύποπνευεται και να συμνύνεται...

ΟΡΕΣΤΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ
ΟΦΘΑΜΙΑΤΡΟΣ
 Έγγυατία 113
 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
 Τηλ. 72-400
 Δέχεται: 10—1.30' και 4.30'—7

Τό «Βήμα» της Ευξείνου Λέσχης δεν πρέπει να λείπει από κανένα Ποντιακό σπίτι.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΥΞ. ΛΕΣΧΗΣ

Η Εύξεινος Λέσχη Θεσσαλονίκης συνεχίζουσα την Εθνικοκοινωνική παράδοσιν και αποστολήν της και ασχολουμένη συν τοις άλλοις και εις τὸ νὰ προσφέρει πνευματικὴν τροφήν στὰ ἀξιώσιμα μέλη της, στοὺς φίλους της Λέσχης καὶ γενικὰ στὸ φιλόμουστο κοινὸν τῆς πόλεώς μας, ἀπὸ τῆς ἰδρυσεως της ἀκόμα καθιέρωσε τὸ σύστημά τὸν διαλέξων ἐπὶ διαφόρων θεμάτων Ἐθνικῶν, Ἱστορικῶν, Ἐπιστημονικῶν, Λογογραφικῶν καὶ ἄλλων ὅστε τὸ βῆμα της νὰ καταστῇ τὸ Λαϊκὸ Πανεπιστήμιον τῆς Θεσσαλονίκης.

Στὴ σειρά τῶν διαλέξεων της, ἐθεώρησε καθήκον ἐπιβεβλημένον νὰ ἀκουσθῇ εἰς τὴν μεγάλην της αἴθουσαν καὶ ἡ φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας. Γιὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἔκρινε σκόπιμον, ὅπως τὴν ἐναρκτήριον ὁμιλίαν τῆς ἐφετινῆς περιόδου ἀφιέρωσεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, διὰ νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ τὸ ῥητὸν «ἀπὸ Θεοῦ ἀρξασθαι» καὶ ἐπὶ τῆς εὐκαιρίας τῶν ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ Πολιούτου τῆς πόλεως, τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ἐπραγματοποίησεν τὴν πρώτην της διάλεξιν, μετὰ τὴν τὸν διακεκριμένον Ἐπιστήμονα θεολόγον, Πανσοσιολογίατον Ἀρχιμανδρίτην κ. Εὐθύμιον Ἐλευθεριάδην καὶ μετὰ τὴν ἠθεσσαλονίκην καὶ τὰ Δημήτρια». Ὁ πατὴρ Εὐθύμιος εἶναι γνωστός εἰς τοὺς Θεσσαλονίκους ἀπὸ προηγουμένης ὑπηρεσίας τοῦ ἔδω. Πρῶτον ὡς ἱεροκήρυκας τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῶν Ἁγίων Πάντων καὶ ἔπειτα ὡς ἱερατικὸς προϊστάμενος Ὑπαπαντῆς. Τὸ

μα εἶναι τοποθετημένος εἰς τὰς Ἀθήνας.

Κατέχει ἐπαξίως τρία πτυχία, τῆς Θεολογίας, τῆς Φιλολογίας καὶ τῆς Νομικῆς καὶ τελευταίως μετεξεπαιδευθὴ εἰς Γερμανίαν ὅπου ἦτο καὶ ἐκπρόσωπος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ὁ πατὴρ Εὐθύμιος εἶναι ἀκούρατος υἱετητής τῆς Ἐπιστήμης, ἀλλὰ ταυτοχρόνως καὶ ἐπιδέξιος μεταδότης τῶν πολιτιστικῶν μελετῶν του, εἶναι ἐκείνος ποὺ δὲν φυλάττει ζηλοτύπος περικραταμένην τὴν σφίγγαν ὑπὸ τὸ μῦθον, ἀλλὰ τὴν τοποθετεῖ ἐπὶ τῆς Ἑστίας ὡς νὰ φωτίζονται οἱ οἱ. Καὶ θὰ τὸν βλέπετε κίθε Κυριακὴν μετὰ τὴν γλαφυρότητα καὶ συναρπαστικότητα ποὺ τὸν διακρίνει νὰ ὁμιλῇ καὶ νὰ διδάσκη. Γιατὸ καὶ πολλοὶ δίκαια ἔτι ποθετῆται ὡς διευθυντῆς καὶ ἱεροκήρυξ τῆς θρησκευτικῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἱεροῦ Ἐπιτελείου τῆς Ἀεροπορίας μετὰ τὸν βυθὸν τοῦ Ταγματάρχου.

Τὸ θέμα τοῦ ποῦ ἦταν ὁπως εἶπαμε «Ἡ Θεσσαλονίκη καὶ τὰ Δημήτρια» τὸ διεξήλθε μετὰ τὴν σαφήτητα καὶ παραστατικότητα ὅστε ἀπὸ τῆς πρώτης ἀκόμα στιγμῆς ἠχμαλώτισε τοὺς ἀκουσάτας του, οἱ ὅποιοι μετὰ ἀδιάπτωτον ἐνδιαφέρον τὸν παρηκολούθησαν καὶ τὸν ἐχειροκροτοῦσαν.

Προσωπικῶς ἡμεῖς τὸν συγχαίρομεν καὶ δημοσίᾳ διὰ τὴν ὄντως θαυμασίαν ὁμιλίαν του καὶ τοῦ εὐχόμεθα διόψυχα νὰ φάσῃ πολλὰ γλήγορα ἐκεῖ ὅπου ἐπιθυμεῖ.

Γρ. Σαβ.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΥΞ. ΛΕΣΧΗΝ

Ἀπὸ τῆς Τετάρτης 2 Νοεμβρίου, εἰς τὸ Τμήμα Νέων τῆς Εὐξεινου Λέσχης ἤρξισαν αἱ τακτικαὶ κινηματογραφικαὶ προβολαὶ μετὰ ἐκλεκτὰ προγράμματα, ποικίλου περιεχομένου, μορφωτικοῦ, ἐκπολιτιστικοῦ, ψυχολογικοῦ κτλ.

Τὰς ταινίας αὐτὰς τὰς ὁποίας θὰ παρουσιάσῃ κατὰ Τετάρτην, ἀνελλιπῶς τὸ Τμήμα Νέων τῆς Λέσχης, τὰς παραθεῖ δωρεάν ἢ ἐνταῦθα Ἀμερικανικῆ Ὑπηρεσίας Πληροφοριῶν.

Ὡς ἀπεύθυνος διὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ προβολὴν τῶν ἐν λόγῳ ταινιῶν, ὄρισθη ὁ σύμβουλος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Τμήματος Νέων κ. Ἀθανάσιος Γιακουταῖδης, ὅστις καὶ ἔξερται δευθὴ εἰς τὸν χειρισμὸν τῆς κινηματογραφικῆς μηχανῆς παρὰ εἰδικῆς τῆς Ἀμερικανικῆς Ὑπηρεσίας Πληροφοριῶν. Ὁ

κ. Α. Γιακουταῖδης μᾶς ἐπληροφόρησεν ὅτι τοιαῦτα προβολαὶ θὰ γίνωνται καθ' ὅλην τὴν χειμερινὴν περιόδον καὶ ὅτι εἰς τὸ προσεχὲς προγράμματα θὰ παρουσιάσῃ καλυτέραν ἀκόμη ποιότητα ταινιῶν, ὡς ἐπιστημονικὰς, τουριστικὰς καὶ ἄλλας, πιθανῶν καὶ δολοκλήρα ἔργα.

Εἰς τὴν πρώτην αὐτῆν ἐκδήλωσιν, ἡ Λέσχη παρουσίασεν σὲ ἔγχωρον ταινίαν τὴν περιουσίαν τοῦ Προέδρου τῶν Ν.Π.Α. Ἀϊζενχάουερ εἰς χώρας τῆς Ἀσίας καὶ Εὐρώπης, μετὰ τῶν ὁποίων καὶ τὴν Ἑλλάδα. Μίαν ταινίαν σχετικὴν μετὰ τὴν πρόδον τοῦ Καναδά, καὶ τέλος μίαν σελίδαν τῆς ἱστορίας τῆς τυπογραφίας. Καὶ τὰ τρία αὐτὰ «ντοκυμανταίρ» ἄφησαν ἱκανοποιημένα τὰ μέλη τοῦ Τμήματος Νέων τῆς Εὐξεινου Λέσχης. Κ. Θ.

ΠΟΝΤΙΑΚΑ ΠΕΝΘ ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

Ἐνα ἀνεπάντητο καὶ θλιβερὸ μῆνυμα, ποὺ διέσχισε τὴν Μεσόγειον, μᾶς ἦρθεν ἀπὸ τὴν χώρα τῶν Φαραῶ καὶ μᾶς ἐφερέ τὴν ἀπροδόκητη καὶ ἄχαρη κη εἰδηση. Τὴν εἰδηση τοῦ θανάτου ἐνὸς λεβέντικου παλληκαριοῦ τοῦ Μιχάλη Καστανίδη, γυιοῦ τοῦ φίλου καὶ ἐκλεκτοῦ μέλους τῆς Εὐξεινου Λέσχης κ. Νίκου Καστανίδη. Ὁ ἀδόκιμος καὶ ἄχαρης θάνατος τοῦ Μιχάλη ἐπροξένησε κατάπληξιν σὲ ὄσους τὸν ἐγνώριζαν καὶ ἐβύθισε σὲ βαθύτατον πένθος τοὺς ἀπαρηγόρητους γονεῖς, τὸν σύζυγον καὶ τὰ δύο χαριτωμένα παιδάκια του... Μετὰ τὴν αὐτοπεποίθησιν μὴ τιθεῖν καὶ στὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς καὶ πολλὰ γρήγορα ἐδείξε τὰ ἐξαιρετικὰ τοῦ χαρίσματος, τῆς ἐργατικότητος καὶ τῆς τιμιότητος. Θέλοντας νὰ ἐπεκτείνῃ τὸν κύκλον τῶν ἐργασιῶν του μετέβη εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου μετὰ τὴν διακρίνουσαν αὐτὴν ἐπιμέλειαν καὶ φιλεργίαν ἀνέπτυξεν μεγάλην δραστηριότητα. Ἀλλὰ φεῖ! Πρὸς τὴν ἀκόμα δρῆμην τοῦ καρποῦ τῆς δημοσιογραφικῆς του δράσεως, μοῖρα ζήλοφθον, ἐξέπλησε μετὰ ἀνελέητο δρεπάνι τὸ χερὶ τοῦ ἀδυσώπητου χάρου καὶ τὸν ἀρπάξε ζαφνικὰ καὶ τὸσο πρόωρα μὲτα ἀπὸ τὴν ὀλοθερμὴν ἀγκαλιά τῆς προσφιλοῦς οἰκογενείας του.

Αὐτὰ φάμεθα εἶναι τῆς Μοῖρας τὰ γράμματα.

— Κοιμητὸν ἀλησμόνητον Μιχάλη τὸν ἤσυχον ὄπνον ἐκεῖ καὶ

τω στὰ φιλόξενα χῶματα τοῦ Νείλου καὶ νὰ εἶσαι βέβαιος ὅτι πάντα θὰ σὲ στέλνομε μῆνυματα μετὰ τὰ ἀγὰ καὶ ὀμορφὰ χελιδόνια ποὺ θὰ χρησιμοποιήθωσιν σὺν συνδυασμῷ τῆς ἀγαπητῆς πατρίδος σου μετὰ τὴν γῆ ποὺ σὲ φιλοξελεῖ.

Ἄς εἶναι ἑλαφρὸ τὸ χῶμα ποὺ σὲ σκέπασε καὶ ἡ μνήμη σου αἰώνια.

Στοὺς ἀπαρηγόρητους δὲ γονεῖς σου, στὴν σύζυγόν σου καὶ τὰ χαριτωμένα παιδάκια σου εὐχόμεθα τὴν ἐξ ὕψους παρηγορίαν.

ΛΑΖΑΡΟΣ ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΣ.

Τὴν περασμένην ἑβδομάδα ἀπέθανε καὶ ἐκδηθῆ ὁ ἀειμνηστος Λάζαρος Ἰωακειμίδης ἀπὸ τὴν ἐνορίαν τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς Τραπεζοῦντος.

Οἰκογενειάρχης ἀριστος καὶ πατέρας στοργικὸς ἀνδρὸς καὶ ἐμόρφωσε τὰ τέκνα του καὶ τὰ ἐπροίκισε μετὰ ἠθικὰς ἀρετὰς καὶ πρὸ πάντων τὰ ἐδίδαξε τὴν ἐργατικότητα. Χαρακτὴρ ἀδαμάντινος θεοσεβόμενος εἰς τὸ ἀκέραιον διεκρίνετο στὴν τιμὴν τῆς, στὴν καλωσύνην καὶ στὴν πραότητα.

Συνηθισμένος ἀπὸ τὴν Πατρίδα ἀκόμα ἀπὸ τὴν προσφῆτις ὑπηρεσίας του δὲν ἐσταμάτησε καὶ ἐδῶ, πρῶτος πάντοτε στὴν ἐνοριακῆς ἐπιτροπῆς καὶ χρόνια πολλὰ διετέλεσεν Ἐκκλησιαστικὸς Ἐπιτρόπος τῆς Ὑπα-

Η ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ ΤΙΜΑ ΤΟ ΠΟΝΤΙΑΚΟΝ ΟΝΟΜΑ

Τὴν 3ην Σεπτεμβρίου 1960 διωργανώθη εἰς Ἀθήνας καὶ εἰς τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον, Πανελληνίους διαγωνισμοὺς Ἑλληνικῶν χορῶν, ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἀποκαταστάσεως ἐσπέρων κορασιῶν καὶ τοῦ διαφημιστικοῦ ὄργανου Ἐθνητῶν «ΑΜΕΡΙΚΑΝ» ὑπὸ τὸν τίτλον «ΑΜΕΡΙΚΙΚΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ» καὶ ὑπὸ τὴν καλλιτεχνικὴν διεύθυνσιν τοῦ κορυφαίου συμπατριώτου μας σκηνοθέτου κ. Τάκη Μουζενίδου.

Διὰ τὸν ὡς ἀνω σκοπὸν εἰδικὴ ἐπιτροπὴ ἀνέλαθεν τὸ ἔργον τῆς ἐπιλογῆς καὶ προσκλήσεως συγκροτημάτων ἐξ ὄλων τῶν περιορῶν τῆς Ἑλλάδος ἀθλοθετήσασα τρία βραβεῖα μετὰ ἀνάλογα χρηματικὰ ἐπάρθλα.

Οὕτω κατὰ τὴν ἐξορτὰς τοῦ Γ' Φεστιβάλ παραγωγῆς Βεροίας ἡ ὡς ἀνω ἐπιτροπὴ ἀφίχθη καὶ εἰς τὴν πόλιν μας μετὰ σκοπὸν τὴν ἐπιλογὴν χορευτικῶν συγκροτημάτων διὰ τὴν συμμετο-

χῆν του εἰς τὸν διαληφθέντα διαγωνισμόν.

Τὸ χορευτικὸν συγκρότημα τῆς Εὐξεινου Λέσχης Βεροίας τὸ ὁποῖον κατεχειροκροτήθη ἀπὸ τὸν μὲν ἄλλοτε ἐπίσκεπτον τοῦ Γ' Φεστιβάλ, ἀποσπασάν καὶ τὸν Α' ἔπαινον, ἀπέσπασεν ἐπαξίως τὸν θαυμασμὸν, καὶ τῆς ὡς ἀνω ἐπιτροπῆς καὶ ἐπελέγη ὑπὸ ταύτης ἵνα κληθῇ καὶ μετὰσχῇ τοῦ Πανελληνίου διαγωνισμοῦ.

12 νέοι καὶ 6 νεανίδες ἀποτελοῦντες τὸ χορευτικὸν συγκρότημα τῆς Εὐξεινου Λέσχης Βεροίας ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ πατριωτικῆς καὶ Ἑθνικῆς δρῶν τος Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Λέσχης προετοιμάσθησαν καὶ ἀνεχώρησαν εἰς Ἀθήνας ὑπὸ τὴν συνοδείαν τῶν κ.κ. Φωτιᾶδου Ι., Τριανταφυλλίδου Φάνη καὶ Καζεπίδου Κώστα διὰ νὰ δάσωσιν τὴν μάχην τῆς Πανελληνίου προβολῆς καὶ ἐξυψώσῃ τὸ στοιχεῖον μας. Ἰδοῦ

ἀριστὰ στυγμῶν τῆς μεγάλης αὐτῆς χορευτικῆς ἐορτῆς.

3η Σεπτεμβρίου 1960 ἡμέρᾳ Σάββατο καὶ ὥρα 9 μ.μ. 45.000 περίπου Ἀθηναῖοι κατέλαβον θέσεις εἰς τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον διὰ νὰ καμαρώσωσιν καὶ χειροκροτήσωσιν 18 ἐν ὄλῳ χορευτικὰ συγκροτήματα ἐξ ὄλων τῶν διαμερισμάτων τῆς χώρας. Ἡ κριτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελούμενη κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ καθηγητῶν Πανεπιστημίου καὶ διασημοῦς καλλιτέχνας κατέλαβον τὰς θέσεις τῶν ἐτοιμῶν διὰ τὸ ἔργον τῆς κρίσεως. Εἰς τὸ μέσον τοῦ φωταγωγημένου σταδίου εἶναι τοποθετημένη μία μεγάλη ἐξλίγη ἐξέδρα διὰ τοὺς χορούς καὶ μετὰ εἰς τὸ στάδιον εἰς διάφορα θέματα τοποθετήσασα μετὰ τὰς τοπικὰς τῶν ἐνδυμασιῶν τὰ συγκροτήματα.

Θέματα πραγματικὰ ἐξείρισον. Νησιώτες, Ρουμελιώτες, Μακεδόνες, Ἱππεῖς, Κρήτες, Πόντιοι κλπ. Ἐξχωρίζεται ὁμῶς ἡ ὁμὰς τῶν ζιπκοφῶν καὶ ζουμποφῶν. Ὁ ἀγὼν ἦταν δύσκολος καθ' ὅτι εἴχαμε ν' ἀντιμετωπίσωμε ὀργανωμένα χορευτικὰ συγκροτήματα μετὰ ὀρατοῦς καὶ ἐντυπωσιακοὺς χορούς.

Ἄντλοῦμε ὁμῶς θάρρος ἀπὸ τὸ ἐξαιρετὸν συγκρότημα μας ποὺ κατέβηκε μετὰ τὴν ἀπόφασιν καὶ τὴν πίστην νὰ τιμῆσῃ τὸ στοιχεῖον μας. Ἰερὴ πράγματι ἡ στιγμή καὶ δικαιολογημένη ὡς ἀνησυχίας τὸν συνοδευόντων τὰ συγκροτήματα.

Τέλος τὸ σύνθημα ἐδόθη καὶ τὸ μικρὸν ἀναγγέλει ἕνα-ἕνα τὰ συγκροτήματα διὰ ὅποια ἐπὶ τῆς ἐξέδρας καὶ ὑπὸ τὴν συνοδείαν τῶν λαϊκῶν μουσικῶν τῶν ὀργάνων παρουσιάσωσιν εἰς τὰς μὲν ἑσπέρων τῶν θεατῶν τοὺς πρὸ ἐμπροσθοῦς τῶν χορῶν. Εἴμαστε 13ον συγκρότημα στὴ σειρά. Γρουσοῦζικος βέβαια ὁ ἀριθμὸς ἀλλὰ τοῦτο δὲν μᾶς πειράζει διότι ἄφ' ἑνὸς μὲν δὲν εἴμεθα δεισιδαιμόνες ἀλλὰ καὶ νὰ εἴμεσταν βασίλειοι στὸς ἠοκλήτους χορευτὰς καὶ τοὺς λεβέντικους νορούς μας.

Ὁ διαγωνισμὸς προχωρεῖ. Χοροὶ, χειροκροτήματα, σημεῖα ὡσεὶ διὰ 12 συγκροτήματα καὶ ἐπιτέλους τὸ μικρὸν ἀναγγέλλει: «καὶ τὰρα τὸ ποντιακὸν συγκρότημα τῆς Εὐξεινου Λέσχης Βεροίας ἀρχίζει τὸ πρόγραμμά του μετὰ τὸν χορὸ ΛΕΤΣΙΝΑ».

Τὸ συγκρότημά μας ἐπὶ τῆς ἐξέδρας. Κρίσιμη ὁμοιογενεὴς καὶ ἡ στιγμή γιὰ τὴν κρίσιν τῆς Πανελληνίου οἱ Πόντιοι. Δὲν προλάβαμε ὁμῶς ν' ἀνησυχίσωμε διότι ἀκούσθηκε ἡ φωνὴ τῆς ἴρας. Ὁ χορὸς ἀρχισε καὶ ἕνα ρυθμικὸ κρᾶκ ἀκούγεται ἐπὶ τῆς ἐξέδρας. Τὸ τί ἔγινε εἶναι ἀδύνατον νὰ περιγραφῇ. Ἐνας ἀδύνατον μῦθος μῆς μισροστομῆς ἰαχῆ, ἕνα πανδαμῶνον. Ἐκεῖνος ὁ λαὸς τῶν 45.000 τοῦ σταδίου χειροκροτοῦν ὄρθοι. Οἱ κριτῆς προσηλωμένοι στὴν εὐρυθμία καὶ ζωπρότητα τῶν χορῶν μας, ἔπαισαν νὰ σημεῖων ἄνω. Χειροκροτοῦν καὶ αὐτοὶ, γεγῶσται ποὺ μᾶς δείχνει μὴ ἰκανοποίησιν γιὰ τὸ γλυκοχάρη καὶ τῆς Νίκης.

Νὰ καὶ τὸ ΚΟΤΣΙΑΡΗ. Νὰ καὶ ἡ ΣΕΡΑ. Νὰ καὶ τὰ ΜΑΧΑΙΡΙΑ.

Τὸ πανδαμῶνον τῶν χειροκροτημάτων συνεχίζεται καὶ μετὰ

τέλος τοῦ προγράμματός μας μετὰ τῆς εἰς παραλήρημα ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἱκανοποίησεως μας. ΜΠΡΑΒΟ ΣΑΣ ΠΟΝΤΙΟΙ μετὰ τοὺς λεβέντικους χορούς σας καὶ τὴν ἀναφανῆσιν τοὺς συνοδευόντων μετὰ τὰ χειροκροτήματά τους οἱ 45.000 θεαταί.

Τὸ συγκρότημά μας ἀποσύρεται στὴν θέση του καὶ ὁ διαγωνισμὸς συνεχίζεται μετὰ τὰ ἐναπομεινόντα ἕτερα συγκροτήματα.

Μεσάνυκτα ὁ διαγωνισμὸς ἔληθεν. Μένει μόνον ἡ ἐκδοσις τῶν ἀποτελεσμάτων.

ΑΚΟΥΣΤΕ ΤΑ λοιπὸν καὶ εἴμαι βέβαιος ὅτι κατὰ Ποντιακὴν ψυχὴν θὰ γεμίση ἀπὸ ῥίγη συγκινήσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ.

«Δεύτερον Πανελληνίον Βραβεῖον ΠΟΝΤΙΑΚΟΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ».

Καὶ ἔτσι μετὰ τὸν στέφανον τῆς Νίκης καὶ μετὰ πατριωτικὴν καὶ Ἑθνικὴν υπερφάνειαν, τὸ χορευτικὸν μας συγκρότημα τὴν ἐπομένην τὸ πρῶτὸν ἔξερτισεν γιὰ νὰ ἐπανέλθῃ στὴν ὠραία Βεροία. Ἐπὶ τοῦ πούλων τὰ παιδιὰ καὶ τὰ κορίτσια ντυμένα χορευτικὰ συγκροτήματα μετὰ ὀρατοῦς καὶ ἐντυπωσιακοὺς χορούς.

Κατὰ τὴν διαδρομὴν μας στὴν Λεβαδεία, στὴν Λαμία, στὴν Λάρισα μετὰ τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἀναπαύσεως τοῦ συγκροτήματος ἐγένετο ἀναπαύσεως τοῦ χορευτικοῦ προγράμματός εἰς τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον. Παντοῦ χειροκροτήματα, ἐνθουσιασμοί, φωτογραφίες, δημοσιογράφοι, ὕμνοι διὰ τὸ σημεῖον μας.

Τὸ βράδυ ἐπὶ τέλος φθάσα μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρεια (Γιὰ τὸ ὅπου τὸ Δ)κὸν Συμβούλιον τῆς Λέσχης μας περιμένει διὰ νὰ μᾶς ὑποδεθῇ. Τὴν ἰδίαν βραδίαν ὁ Σύλλογος Ποντίων Ἄλεξανδρείας εἶδεν συνστασάν εἰς τὴν ὅποιαν παρεκάθησαν μερικὲς ὥρες ὅπου καὶ ἐγένετο τρις πρὸς τὴν ἀναπαύσεως τῶν χορῶν μὲν εἰς τὸ Στάδιον. Ἐχειροκροτήσασα ὁ κόσμος τοῦ Γιὰ ὁ ὅποιοι ἐβόωσαν τὴν ἀρμονίαν τοῦ συγκροτήματός μας καὶ ἐνέκρινεν διὰ τὸ ἐνθουσιασμόν του τὴν ἐπαξίαν βραβεῖον του.

Ὅρα 12 μεσάνυκτα ἐπιστροφῆ στὴν Βεροία καὶ ὁ καθεὶς στὸ σπῆτι τοῦ δαφνοστεφανωμένου καὶ υπερήφανος διὰ τὴν ἐπιτυχίαν καὶ τὴν Πανελληνίον προβολὴν καὶ ἐξυψώσιν τοῦ τιμιῶν, δυναμικοῦ καὶ ἀξίου Ποντιακοῦ στοιχείου.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΙΔΙΟΚΤΗΤΟΝ ΣΤΕΓΗΝ

Εἰς τὰ τελευταία δύο φύλλα τοῦ «Βήματος» τῆς Εὐξεινου Λέσχης» ἐδημοσιεύθησαν ἀτομικαὶ γνῶμαι δύο μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἰδιοκτητοῦ Στέγης. Θεωροῦμεν σκόπιμον νὰ ἀνακοινώσωμεν ὅτι τὸ Συμβούλιον τῆς Λέσχης κατόπιν ἐπιτολῆς δὸς Γεν. Συνελεύσεως ἐμμένει σταθερῶς εἰς τὴν παλαιάν ἀπόφασιν του. Ἡ καθυστέρησις τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ σκοποῦ ὀφείλεται εἰς τὴν δυσκολίαν ἐξευρέσεως καταλλήλου διαμερίσματος εἰς κατάλληλον τοποθεσίαν.

Τὸ Συμβούλιον ἐλπίζει βεβαίως ὅτι θὰ ἐξευρεθῇ τελικῶς ὁ κατάλληλος χώρος καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι οἱ Πόντιοι τῆς Θεσσαλονίκης θὰ ἐπιτύχουν τὴν ἀξιοπρεπῆ στεγασίν των εἰς ἰδιότητον οἰκίαν.

Ὁ Πρόεδρος
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ "ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ," ΔΡΑΜΑΣ

Ὁ Μορφωτικὸς Σύλλογος Ποντίων Ἀργυροπούλεως— Δράμας ἢ «ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ» ὄργανωσε τὴν Κυριακὴν 30-10-60 εἰς Ἀθήνας καὶ εἰς τὸ θέατρον «ΟΡΦΕΥΣ» ἐπιτυχῆ θεατρικὴν παράστασιν μετὰ τὸ ἐξαιρετὸν θεατρικὸν ἠθογραφικὸν ἔργον τοῦ κ. Σ. Λιανίδου «Ἡ σερβὴν νικα».

Τὴν παράστασιν ἐτίμησαν αἱ Ἀρχαί, ὁ στρατηγὸς Γρίβας (Διγενής), ὁ κ. Μπαλατζῆς, ὁ τέως ὑπουργὸς κ. Κάρδης καὶ πλῆθος συμπατριωτῶν ποὺ ἀσπυρτικῶς κατέκλυσαν τὴν αἴθουσαν τοῦ Θεάτρου.

Τόσον ἡ ἀπόδοσις τοῦ ἔργου ὅσον καὶ αἱ ἐπιτυχεῖς χορευτι-

καὶ ἐπιδείξεις κατενθουσίασαν τοὺς θεατὰς οἱ ὁποιοὶ διαρκῶς προσέβαινον εἰς ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις.

Ἡ λαμπρὰ αὐτὴ ἐμφάνισις εἰς τὴν πρωτεύουσάν του δυναμικῶν τοῦτοῦ Ποντιακοῦ Σωματείου δικαιώνει ἀπολύτως τὴν δραστηριότητα τῶν ἀκριτικῶν ποντιακῶν ὀργανωσέων μας, αἱ ὁποιαὶ ὑπὸ μίαν καλῶς συγκροτουμένην Ὀμοσπονδίαν εἰς τὴν Μητρόπολιν τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὴν Θεσσαλονίκην, θὰ ἠδύνατο νὰ προσφέρουσιν ποικίλας ὑπηρεσίας εἰς μίαν ἀπὸ κοινῶν προσπάθειαν διὰ τὴν ποντιακὴν ὑπόθεσιν. Σ. Α.

Ο ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ ΥΠΕΡ ΤΗΣ "ΣΤΕΓΗΣ ΑΠΟΡΟΥ ΦΟΙΤΗΤΟΥ."

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον τῆς ποντιομάνας Καλαμαρίας εἰς μίαν τῶν συνεδριάσεών του καὶ κατόπιν θερμοῦς ἐισηγήσεως τοῦ ἐξαιρετικοῦ καὶ λίαν φιλοποντίου Δημάρχου κ. Σταύρου Καρατζῆ, ἐψηφίσεν τὸ ποσὸν τῶν δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμῶν ὑπὲρ τῆς «Στέγης Ἀποροῦ Φοιτητῶν» τῆς Εὐξεινου Λέσχης.

Διὰ τοῦ ἐκδοθέντος δὲ ὑπὸ τοῦ Δήμου Καλαμαρίας σχετικῶν χρηματικῶν ἐντάλματος, εἰσπραχθῆ ὑπὸ τῆς Εὐξ. Λέσχης τὸ ὡς ἀνω ποσὸν καὶ κατετέθη εἰς τὸν οἰκίον λογαριασμόν.

Ἡ Ἐφορευτικὴ μὲς αἰσθάνεται ἱερὰν ὑποχρέωσιν νὰ μνημονεύσῃ ἰδιαίτερος τὴν λαμπρὴν χειρονομίαν τοῦ Δήμου Καλαμαρίας καὶ νὰ διαβιβάσῃ τὰς θεματὰς εὐχαριστίας, τόσον τῆς Εὐξεινου Λέσχης ὅσον καὶ τῶν τροφίμων τῆς Στέγης Ἀποροῦ Φοιτητῶν, πρὸς τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον τῆς Καλαμαρίας καὶ τὸν δραστήριον Δημάρχον της.

ΟΙ ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΟΙ ΕΙΣ ΤΟΝ "ΟΙΚΟΝ ΦΟΙΤΗΤΟΥ," ΤΗΣ ΕΥΞ. ΛΕΣΧΗΣ ΔΙΑ ΤΟ ΑΚΑΔ. ΕΙΟΣ 1960-61

- Κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐξεινου Λέσχης Θεσσαλονίκης εἰσάγονται εἰς τὸν «Ὄκον Ἀποροῦ Φοιτητῶν» τῆς Εὐξεινου Λέσχης οἱ κάτωθι:
- 1) Χαραλαμπίδης Χαράλ.
  - 2) Παπαδόπουλος Κυριάκος
  - 3) Γρηγοριάδης Γεώργιος
  - 4) Σωματιδίδης Νικόλαος
  - 5) Παπαδόπουλος Νικόλ.
  - 6) Ἀνδρεάδης Ἰωάννης
  - 7) Κεντεριδίδης Δημήτριος
  - 8) Θεοδοσιάδης Κυριάκος
  - 9) Μουρατίδης Νικόλαος
  - 10) Τσαλαπάρας Βασίλειος
  - 11) Λοβασῆς Γεώργιος
  - 12) Ἡλιάδης Νικόλαος
  - 13) Δημητριάδης Ἰωάννης
  - 14) Σαββίδης Γεώργιος
  - 15) Ἀποστολίδης Γεώργιος
  - 16) Λαζαρίδης Παναγιώτης
  - 17) Ἀμανατίδης Δημήτριος
  - 18) Καζεπίδης Ἰωάννης
  - 19) Ἀθανασιάδης Νικόλαος
  - 20) Σπινθηροπούλου Νικόλ.
  - 21) Ταχματζίδης Κωνσταντίνος
  - 22) Καμπουρίδης Κωνσταντίνος
  - 23) Νικηφορίδης Φώτιος
  - 24) Λαζαρίδης Χαράλαμπος
  - 25) Χαραλαμπίδης Χρήστος
  - 26) Ἀδαμίδης Γεώργιος
  - 27) Καραπίδης Ἀριστείδης
  - 28) Πατρικίδης Ροβέρτος
  - 29) Χαμαλίδης Θεόφιλος
  - 30) Τσαλαπιδίδης Δημήτριος
  - 31) Σαμπερτιδίδης Εὐστάθιος
  - 32) Καραταράκης Ζαχαρίας

ΤΕΛΕΣΙΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΠΑΟΚ - ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΣΤΕΓΗΣ ΑΠΟΡΟΥ ΣΠΟΥΔΑΣΤΟΥ

Ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῶν Δ. Σ. ΠΑΟΚ-ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ Καλαμαρίας ἡ τελεσις ποδοσφαιρικῶν ἀγῶνων μετὰ τῶν πρώτων ομάδων των, αἱ εἰσπραξεῖς τοῦ ὁποίου θὰ διατεθοῦν ὑπὲρ τῆς ΣΤΕΓΗΣ ΑΠΟΡΟΥ ΦΟΙΤΗΤΟΥ τῆς Εὐξεινου Λέσχης.

Ὁ ἀγὼν θὰ τελεσθῇ τὴν 30ην Νοεμβρίου 1960 ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥρα 2.45 μ.μ. εἰς τὴν γῆπεδον τοῦ Π. Α. Ο. Κ.

Ὁ ἀγὼν οὕτως προκαλεῖ μεγάλον ἐνδιαφέρον μετὰ τῶν φιλάθλων, διότι ἀποτελεῖ μίαν φιλικὴν ἀναμέτρωσιν τῶν δύο δημοφιλῶν ομάδων τῆς πόλεώς μας, μετὰ τὰ τελευταία δύο ἰσοβάλα μεταξὺ των ἀποτελέσματα εἰς τοὺς ἀγῶνας πρωταθλήματος Ἑθνικῆς Κατηγορίας.

Αἱ ἀγωνιζόμεναι ομάδες θὰ χρησιμοποιήσωσιν πλήρεις συνθέσεις.

Καλοῦνται οἱ φιλάθλοι τῆς πόλεώς μας διὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν οικονομικὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἀγῶνος λέγων τὸ ὅ ψ η λ ο ὀ σκοποῦ δι' ὃν προορίζονται αἱ εἰσπραξεῖς.